

Miljøgodkendelse af
slagtesvineproduktion, Sparlundvej 40,
6100 Haderslev

§ 12 stk. 2 Bekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 af lov om miljøgodkendelse
m.v. af husdyrbrug.

06.01.2011

Haderslev Kommune

Natur og Landbrug

Rådhuscentret 7

6500 Vojens

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	1
Datablad	4
kommunens afgørelse	5
1 Resumé og samlet vurdering	6
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	6
1.2 Ikke teknisk resumé.....	6
1.3 Offentlighed	7
2 Generelle forhold	8
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget	8
2.2 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold.....	8
2.3 Gyldighed.....	8
2.4 Retsbeskyttelse.....	9
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen	9
3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	10
3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.	10
3.2 Placering i landskabet.....	12
4 Husdyrhold, staldanlæg og drift	14
4.1 Husdyrhold og staldindretning	14
4.2 Ventilation	16
4.3 Fodring.....	17
4.4 Energi- og vandforbrug.....	19
4.5 Spildevand herunder regnvand	21
4.6 Affald	22
4.7 Råvarer og hjælpestoffer.....	24
4.8 Driftsforstyrrelser eller uheld	26
5 Gødningsproduktion og -håndtering	28

5.1	Gødningstyper og mængder	28
5.2	Flydende husdyrgødning.....	28
5.3	Anden organisk gødning	30
6	Forurening og gener fra husdyrbruget	31
6.1	Ammoniak og natur.....	31
6.2	Lugt	34
6.3	Fluer og skadedyr.....	35
6.4	Transport.....	36
6.5	Støj fra anlægget og maskiner.....	37
6.6	Støv fra anlæg og maskiner.....	38
6.7	Lys	39
7	Påvirkning fra arealerne	40
7.1	Udbringningsarealerne.....	40
7.2	Påvirkninger af søer og vandløb	43
7.3	Kvælstof og fosfor til fjord & hav.....	43
7.4	Påvirkning af Beskyttet Natur, Natura 2000 og arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter).....	45
7.5	Kvælstof til grundvand.....	49
8	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	50
9	Alternative løsninger og 0-alternativet.....	54
9.1	Alternative løsninger.....	54
9.2	0-alternativ.....	54
10	Husdyrbrugets ophør	55
11	Egenkontrol og dokumentation.....	56
12	Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	58
13	Bilag	60

1: Grundlag for vilkår og lovgivning

2: Situationsplan

3: Tabel med oplysninger til situationsplan

4: Afløbsforhold

- 5: Ejendommens placering og arealer
- 6: Planmæssige forhold
- 7: Landskab
- 8: Natur- og kulturområder
- 9: Beskyttede naturtyper, § 3 og § 7
- 10: Næringsstoffølsomme områder
- 11: Opland til Natura 2000 vandområder
- 12: Transportruter for husdyrgødning
- 13: Potentielt forekommende Bilag IV-arter
- 14: Natura 2000 område "Lillebælt"
- 15: Kapacitetserklæring
- 16: Lugtberegning
- 17: Beredskabsplan

DATABLAD

TITEL: § 12 MILJØGODKENDELSE

DATO FOR GODKENDELSE: 06.01.2011

ANSØGNINGSNR. OG VERSION: 12236, VERSION 4

BEDRIFTENS NAVN: SPARLUND

CVR-NR: 43555952 OG P-NUMMER: 1001841444

CHR NUMMER: 92890

EJENDOMSNUMMER: 5100009689

MATR. NR.: 13 m. fl.

EJERLAV: Øsby Ejerlav, Øsby

ADRESSE: Sparlundvej 40, 6100 Haderslev

BEDRIFTS EJER OG ANSØGER: PREBEN BRAMMNING, TLF. 7458 4803/2048 1803, E-MAIL: SPARLUND@POST.TELE.DK

KONSULENT: SØNDERJYSK LANDBOFORENING, JANNI NYVANG NIELSEN, BILLUNDVEJ 3, 6500 VOJENS, TL. 7320 2742/5126 9063, E-MAIL: JNN@SLF.DK

TILSYNSMYNDIGHED: HADERSLEV KOMMUNE

EKSTERN RÅDGIVER: RAMBØLL DANMARK A/S

KOMMUNENS AFGØRELSE

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 12, stk. 2 på Sparlundvej 40, 6100 Haderslev, matr. nr. 13, Øsby Ejerlav, Øsby til udvidelse af dyreholdet til 230,32 DE (slagtesvin, FRATS produktion). Udvidelsen kommer til at foregå i eksisterende anlæg.

Godkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af den miljøtekniske redegørelse, kommunens vurdering og vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg samt bedriftens samlede arealer.

Der er ikke med denne miljøgodkendelse taget stilling til evt. tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning som f.eks. Byggeloven eller Arbejds miljøloven.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af: Rambøll Danmark A/S for Haderslev Kommune

Haderslev Kommune, den 06.01.2011

Sagsbehandler, Rambøll Danmark A/S: Henriette Salling

Kvalitetssikring, Haderslev Kommune: Bjarne Hansen

Journalnummer: 09/19056

Bjarne Hansen

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Preben Bramming, Sparlundvej 40, 6100 Haderslev har ansøgt om en miljøgodkendelse for:

- ❖ *Ændring og udvidelse af slagtesvineproduktionen fra en årlig produktion på 7.500 slagtesvin (30-98 kg) til en FRATS-produktion med en årlig produktion på 7.500 smågrise (7,2-30 kg) og 7.200 slagtesvin (30-105 kg), svarende til en udvidelse fra 177,62 DE til 230,32 DE¹.*
- ❖ *Der opføres ingen nye staldafsnit eller opbevaringsanlæg i forbindelse med ændringen og udvidelsen. Der sker heller ingen ændringer i staldsystemer.*

Miljøgodkendelsen omfatter ejendommen Sparlundvej 40, 6100 Haderslev, hvor både kvæg og slagtesvin opstaldes. Desuden omfatter miljøgodkendelsen alle dyrkningsarealerne tilknyttet CVR nr. 43555952.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Haderslev Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem første gang den 03.07.2009.

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af slagtesvineproduktionen på Sparlundvej 40 i henhold til de gældende regler². Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende centrale vilkår.

Udover miljøgodkendelse af bedriftens produktionsanlæg og besætning, som meddeles ved denne skrivelse, er der i tilknytning hertil givet en § 16 godkendelse af arealerne knyttet til CVR-nr. 13477299/Øsby Nedergade 8, 6100 Haderslev.

Produktion og arealer

Den nuværende produktionstilladelse lyder på 7.500 slagtesvin (30-98 kg), i alt 177,62 DE. Ansøger ønsker at få lovliggjort den nuværende produktion, som er på til 7.500 smågrise (7,2-30 kg) samt 7.200 slagtesvin (30-105 kg), i alt 230,32 DE.

Den ønskede produktion kræver ifølge gældende lovgivning et harmoniareal på 164,51 ha.

Preben Bramming ejer et udbringningsareal på i alt 67,76 ha. Derudover forpagter han 85,22 ha. Da hans arealer ligger i nitratklasseområde kan han ikke udbringe 1,4 DE/ha. Ansøger har derfor valgt at han udbringe 1,25 DE/ha, og så justere med nogle flere efterafgrøder, således at reglerne for nitratudvaskning overholdes. Han har desuden lavet en gylleaftale med Peter Lausten, Øsby Nedergade 8, 6100 Haderslev, på 39,1 DE. Der er udarbejdet en § 16-godkendelse på Peter Laustens jord, da det også ligger i nitratklasse område.

¹ De angivne DE er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse

² Lov nr. 1486 af 04/12 2009 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug
LBK nr. 1486 af 14. december 2009. Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Placering

Der vil ikke blive bygget nye bygninger eller gyllebeholdere i forbindelse med udvidelsen/ændringen af produktionen. Den ønskede produktion ikke er større end at den kan være i de eksisterende bygninger og gyllebeholdere.

Lugt

Beregningerne af lugtgenegrænserne viser, at lugtgenerne til såvel nabobeboelse, samlet bebyggelse samt byzone er overholdt.

Transporter til og fra ejendommen

Udvidelsen betyder en stigning i antallet af gylletransporter, mens der ikke forventes en stigning i øvrige transport.

Gylletransporter til nogle forpagtede arealer samt lejet gyllebeholder går gennem Øsby. For at sikre at transport af gylle ikke finder sted igennem Øsby i weekender og på helligdage stilles der vilkår om, at transport af gylle til og fra ejendommen ikke må finde sted på lør-, søn- og helligdage.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Der findes ingen arealer med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug inden for en afstand af 1 km fra anlægget og det nærmeste Natura 2000 område "Lillebælt" ligger ca. 2,3 km væk fra anlægget og ca. 500 m væk fra nærmeste udbringningsareal. Det vurderes at udvidelsen ikke vil have væsentlig påvirkning af naturområder i tilknytning til Sparlundvej 40.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Hvad angår fosfor viser beregningerne i ansøgningssystemet, at kravene til maksimalt fosforoverskud er overholdt. Hvilket ligeledes gør sig gældende for kravene til nitratudvaskning til overfladevand og grundvand. Udbringningsarealerne er placeret inden for områder der er sårbare for nitratudvaskning (nitratklasse I og III). Efter udvidelsen er udvaskningen til overfladevand beregnet til 47,9 kg N/ha. Ingen af udbringningsarealer er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Flere af arealerne er beliggende i hhv. fosforklasse 1-3 og 2.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

BAT

Haderslev Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen det, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

1.3 OFFENTLIGHED

Ansøgningen blev offentliggjort i Budstikken og på Haderslev Kommunes hjemmeside den 19.05.2010.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 08.11.2010 udsendt til høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og øvrige parter samt private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger frem til og med den 21.12.2010.

Der indkom ingen bemærkninger til udkastet.

2 GENERELLE FORHOLD

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Sparlundvej 40, 6100 Haderslev. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 92890. Ejendommen har CVR/P nr. 43555952/1001841444.

Preben Bramming på Sparlundvej 40, ønsker at ændre og udvide slagtesvineproduktionen fra en årlig produktion på 7.500 slagtesvin (30-98 kg) til en FRATS-produktion med en årlig produktion på 7.500 smågrise (7,2-30 kg) og 7.200 slagtesvin (30-105 kg), svarende til en udvidelse fra 177,62 DE til 230,32.

Der opføres ingen nye staldafsnit eller opbevaringsanlæg i forbindelse med ændringen og udvidelsen. Der sker heller ingen ændringer i staldsystemer.

Indenfor en radius af 500 m fra ejendommen er der kun 2 naboer. Nærmeste nabo ligger mere end 150 m fra Sparlundvej 40.

2.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Det er kommunen der vurderer om ændringer på bedriften, skal udløse krav om tillæg til miljøgodkendelsen. Udskiftning af arealer skal anmeldes til kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i ovennævnte bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ændringer i ejerforhold skal meddeles kommunen.

2.3 GYLDIGHED

Udvidelsen skal være gennemført og udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse.

VILKÅR

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
2. Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at der er indsat et dyrehold, der svarer til det godkendte dyrehold i staldanlægget. Er produktionen ikke fuldt gennemført til den dato, vil godkendelsen kun gælde for den produktion, der er ved udløbet af de 2 år eller registreret i løbet af de 2 år. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt besætningens størrelse efter 2 år efter godkendelsesdatoen ikke har opnået den godkendte størrelse.
3. Såfremt besætningen/produktionen ikke er nået op på 230,32 DE senest 2 år efter godkendelsens meddelelse, skal Haderslev Kommune underrettes om besætningens/produktionens størrelse på dette tidspunkt.
4. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på virksomheden. Eventuelt driftspersonale skal være orienteret om godkendelsens indhold.

2.4 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbruget er placeret i landzone med mere end 150 meter til nærmeste nabobeboelse, der ligger nord for ejendommen. Ejendommens beliggenhed og planmæssige forhold fremgår af bilag 5 og 6.

Tabel 3.1 viser en oversigt over de gældende afstandskrav, jf. § 6 og § 8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Tabel 3.1. Gældende afstandskrav.

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Byzone	ca. 950 m	Øsby	50 m
Sommerhusområde	> 4,5 km	Sommerhusområde Flotvej	50 m
Område i landzone til boligformål. Blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål.	ca. 950 m	Øsby	50 m
Nabobeboelse	ca. 190 m	Sparlundvej 43 (fra eksisterende kostald)	50 m
Ikke almene vandforsyningsanlæg	ca. 40 m	Fra nærmeste stald til ubenyttet markboring sydvest for stuehuset	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	ca. 1,6 km	Øsby Vandværk	50 m
Vandløb	550 m	Nærmeste vandløb ligger ca. 550 m sydøst for ejendommen.	15 m
Dræn	> 15 m	Der forefindes flere ældre dræn på ejendommens jord. Men alle er mere end 15 meter væk fra driftsbygninger og gyllebeholder.	15 m
Søer	120 m	Vandhul beliggende sydøst for ejendommen	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	ca. 65 m	Fra eksisterende slagtesvinestald til Sparlundvej	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m	Ingen levnedsmiddelvirksomhed indenfor 25 m	25 m
Beboelse på samme ejendom	ca. 18 m	Ca. 18 m fra eksisterende slagtesvinestald.	15 m

Naboskel	ca. 12/27 m	Afstanden vurderes til ca. 12 m fra eksisterende gyllebeholder til skel mod øst. Der er ca. 27 m fra eksisterende staid til skel mod øst.	30 m
----------	-------------	---	------

Skovbyggelinie:

Nærmeste skovbyggelinie findes ca. 250 m sydøst for Sparlundvej 40.

Strandbeskyttelseslinie:

Ejendommen er ikke beliggende indenfor strandbeskyttelseslinien. Nærmeste strandbeskyttelseslinie er omkring Haderslev Fjord mere end 1,5 km fra ejendommen.

Sø- og åbeskyttelseslinie:

Sparlundvej 40 er ikke beliggende indenfor sø- eller åbeskyttelseslinier. Nærmeste sø- og åbeskyttelseslinie findes omkring Grarup Sø ca. 3 km sydvest for ejendommen.

Kirkebyggelinie:

Nærmeste kirkebyggelinie er omkring kirken i Øsby.

Fortidsmindebeskyttelseslinie:

Nærmeste fortidsminde ligger ca. 2 km fra ejendommen.

Kystnærhedszonen:

Sparlundvej 40 er beliggende udenfor kystnærhedszonen.

Fredede områder:

Der er ingen fredede områder ved ejendommen. Nærmeste fredede område er beliggende i Øsby.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der opføres ingen nye bygninger eller anlæg på ejendommen. Alle afstandskrav i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug overholdes for de eksisterende bygninger og anlæg, bortset fra afstandskrav til naboskel. Udvidelsen i de eksisterende bygninger og anlæg vurderes ikke at være problematisk i forhold til afstand til naboskel.

Haderslev Kommune vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinier, er overholdt, da Sparlundvej 40 ligger udenfor skov- og kirkebyggelinier samt strand-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinier og da der i øvrigt ikke opføres nye anlæg eller bygninger. Ejendommen er endvidere beliggende udenfor kystnærhedszonen.

Ifølge Kommuneplan 2005-2017 for Haderslev Kommune ligger ejendommen i Øsby Lokalområde. Området, hvor ejendommen ligger er ikke omfattet af lokalplan.

Ifølge "Spildevandsplan 2008-2012" er området, hvor ejendommen ligger ukloakeret.

VILKÅR

Der vurderes ikke at være behov for at stille vilkår.

3.2 PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der vil i forbindelse med ændringen af dyreholdet ikke ske ændringer i bygningsmassen. Produktionsudvidelsen vil ske i eksisterende bygninger.

Der er i ansøgningen oplyst følgende vedrørende landskabelige hensyn:

- Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser m.v. (Tema Regionplandata 2005: Natur, landskab og kulturhistorie) Der findes områder med naturinteresser i forbindelse med mosen mod øst ca. 8 meter fra eksisterende nordlige gyllebeholder.
- Områder med landskabelig værdi/ Værdifulde landskaber (Tema Regionplandata 2005: Natur, landskab og kulturhistorie) Der findes ingen områder med værdifulde landskaber indenfor. 2000 meter.
- Uforstyrrede landskaber (Tema Regionplandata 2005: Natur, landskab og kulturhistorie) Ejendommen forefindes i en zonen af uforstyrret landskab.
- Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer (Tema Regionplandata 2005: Natur, landskab og kulturhistorie) Ingen inden for en afstand af 2.000 m. Nærmeste ligger ca. 4.000 m mod nord.
- Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering (Tema Regionplandata 2005: Natur, landskab og kulturhistorie) Der findes ingen områder med lavbundsarealer indenfor en afstand af 2.000 meter.
- Fortidsmindelinje / Kulturhistoriske arealer (Tema Regionplandata 2005: Natur, landskab og kulturhistorie) Der findes kulturhistoriske arealer ca 1.650 meter sydvest for ejendommen i forbindelse med Garup
- Områder med særlig geologisk værdi / Skovplantning uønsket pga. geologi (Tema Regionplandata 2005: Landbrug, skovrejsning og råstoffer) Ejendommen findes ikke i området der hvor skovplantning er uønsket pga geologi. Nærmest område forefindes ca. 800 meter øst for ejendommen.
- Skovrejsningsområder (Tema Regionplandata 2005: Landbrug, skovrejsning og råstoffer) Ejendommen ligger ikke i et skovrejsningsområde
- Rekreative interesseområder / Arealudlæg til ferie-fritidsformål (Tema Regionplandata 2005: Byudvikling og tekniske anlæg) Der er ingen inden for 2.000 m.
- Kirkeomgivelser (Tema Regionplandata 2005: Byudvikling og tekniske anlæg) Nærmeste kirkelandskab ligger ca. 750 m øst for ejendommen.
- Kystnærhedsafgrænsning (Tema Planlægning) Ca. 1000 m nord for ejendommen.
- Fredede områder (Tema Fredninger) Nærmeste fredede områder er ca. 1.400 m øst for ejendommen i Øsby.
- Beskyttede naturarealer (§ 3) (Tema Naturbeskyttelse) Nærmeste beskyttede naturarealer ligger ca. 8 m øst for eksisterende nordlige gyllebeholder – Fredskov.
- Beskyttede sten- og jorddiger (Tema Bygge- og beskyttelseslinjer)

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Landskabelige værdier i området

Ejendommen ligger i et område udpeget som uforstyrret landskab. Ejendommen ligger uden for værdifulde landskaber og værdifulde kystlandskaber.

Kulturhistoriske værdier i området

Ejendommen ligger ikke indenfor værdifuldt kulturmiljø. Nærmeste værdifulde kulturmiljø er udpeget ca. 3,5 km fra ejendommen omkring Haderslev Fjords udmunding.

Øsby er udpeget som "Bevaringsværdig sammenhæng på landet", ligesom der i Øsby findes fredede områder.

Der er arealer med kulturhistorisk interesse ved Garup ca. 1,7 km sydvest for ejendommen.

Rekreative værdier i området

Ejendommen ligger ikke i umiddelbar nærhed af udpegede fritidsområder, nye eller eksisterende sommerhusområder, arealudlæg til ferie-fritidsformål eller planlagte arealer til ferie-fritidsformål. Der er ikke cykel- eller vandreruter omkring ejendommen.

Ejendommen ligger indenfor et turistområde, som er udpeget omkring Haderslev Fjord.

Geologiske interesser i området

Ejendommen ligger udenfor geologiske interesseområder.

Der opføres ingen nye bygninger eller anlæg på ejendommen i forbindelse med produktionsudvidelsen. Haderslev Kommune vurderer derfor, at der ingen væsentlig påvirkning er i forhold til de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative og geologiske interesser i området.

For at sikre hensynet til de landskabelige interesser stilles der vilkår om, at eksisterende beplantning, jf. bilag 18, skal bevares og vedligeholdes.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

5. Afskærmende beplantning, jf. bilag 18, skal bevares og vedligeholdes.

4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

4.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er i ansøgningen oplyst følgende om staldbygninger (staldsystem) og dyrehold. Placeringen af bygningerne fremgår af bilag 2.

Tabel 4.1. Staldbygninger og dyrehold.

<i>DYREHOLD OG STALDTYPE FOR ANSØGT DRIFT, KVÆG</i>	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser	Antal producerede dyr pr. år	Stipladser	DE
Smågrise, toklimastald, delvis spaltegulv	1.1.1/ bygning 4	7,2 – 30 kg	4.800	738	22,15
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	1.1.1/ bygning 4	30 – 105 kg	3.000	750	81,55
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	1.1.2/ bygning 5	30 – 105 kg	1.500	375	40,77
Smågrise, toklimastald, delvis spaltegulv	1.1.3/ bygning 6	7,2 – 30 kg	2.700	415	12,46
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	1.1.3/ bygning 6	30 – 105 kg	2.700	675	73,39
Dyreenheder i alt					230,32

Staldene iblødsættes ca. et ½ døgn før vask. Der vaskes med højtryksrensere, koldvand og sæbe. Efter vask desinficeres med DAA5, og når stalden er tør strøs med kalk, som også har en desinficerende effekt. Disse tiltag er med til at minimere smittepresset mellem de enkelte hold og sikre opnåelse af energibesparende foranstaltninger.

Af hensyn til dyrevelfærd er der installeret overbrusningsanlæg for på den måde at sikre, at grise har mulighed for afkøling i varme perioder. God drift og styring af overbrusning af gødearealer medvirker til at kontrollere dyrenes gødeadfærd og dermed medvirke til at sikre, at husdyrgødningen hurtigt føres fra stald til lager. Herved mindskes både lugtgener og ammoniaktab, og muligheden for udklækning af fluelarver reduceres. Endvidere har overbrusningsanlægget en positiv effekt på mængden af støv i stalden. Overbrusning sker automatisk. Det er temperaturstyret.

Bedste tilgængelige staldteknikker

To-klimastald med delvist spaltegulv:

Denne staldtype opfylder kravene om BAT jævnfør Gr.nr.: 106.03-52. Fordelene ved systemet er at temperaturen i to-klimastalden kan sænkes 4-6 grader, sammenlignet med en almindelig stald, og dermed opnås en lavere ammoniakkoncentration og der spares energi til opvarmning.

Desuden giver den lavere temperatur i stalden et bedre arbejdsmiljø. Endvidere giver staldsystemet mulighed for tildeling af halm i stiens lejeareal der vil medvirke til et tørt miljø, og give beskæftigelse til smågrisene.

Delvist spaltegulv, 50-75% fast gulv:

Denne staldtype opfylder kravene om BAT jævnfør Gr.nr.: 106.04-52. Dette staldsystem er godt for dyrevelfærden, idet det er muligt at tildele halm i lejearealet, som medvirker til et tørt miljø og endvidere giver beskæftigelse til grisene i form af rodemateriale. Desuden kan temperaturen i stalden sænkes, hvilket mindsker ammoniakfordampningen og giver et bedre arbejdsmiljø. Dette staldsystem forventes at sænke ammoniakfordampningen med ca. 15 % i forhold til reference staldsystemet, som er drænet gulv med spalter. Idet det eksisterende gulv i stalden lever op til BAT-vilkårene, har ejer ikke overvejet at foretage ændringer i staldene. Da dette vil være en forringelse af staldsystemet.

Fravalg af BAT

Kemisk- eller biologisk luftvasker:

Jævnfør teknologi-bladet for slagtesvin og smågrise er luftrensning ikke et alternativ på ejendomme af den størrelse, som ansøger søger til, pga. af dyre etablerings- og driftsomkostninger. Derfor har ansøger fravalgt denne teknologi.

Gylleforsuring:

Ligeledes viser de nye teknologiblades økonomiberegninger, at etablering af gylleforsuring på ejendomme under 250 DE ikke er rentabelt. Derfor har ansøger også her fravalgt denne teknologi.

Gyllekøling:

Idet ansøger ikke skal renovere i hans stalde i forbindelse med den nye godkendelse, har ansøger fravalgt gyllekøling. Dette har han valgt, idet etablering af gyllekøling kun er rentabelt i forbindelse med en gennemgribende renovering.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det maksimale antal DE på 230,32 DE må ikke overskrides, ligesom fordelingen mellem smågrise og slagtesvin ikke må ændres. Der kan dog være situationer (eks. sygdom i besætning, slagteristrejker m.m.), hvor dyreholdet vil være afvigende fra det tilladte. Det er op til tilsynsmyndighedens vurdering om afvigelser i dyreholdet skyldes overproduktion eller naturlig variation/udsving.

For at kunne kontrollere om godkendelsens vilkår om maksimalt dyrehold overholdes - med hensyn til antal, vægt og sammensætning af dyr - stilles der vilkår om, at der skal føres en driftsjournal.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at projektet kan realiseres i de ønskede staldbygninger med den ansøgte indretning, og at ansøger i fornødent omfang har redegjort for implementering af BAT i forhold til staldindretning. Haderslev Kommune vurderer, at projektet kan realiseres som ønsket, da projektet samlet set lever op til BAT i forhold til samlet ammoniakemission fra anlægget, jf. kapitel 8.

Ændringer af staldindretning må kun ske efter forudgående accept fra miljømyndigheden.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

6. Husdyrholdet må maksimalt udgøre en årlig produktion på 7.500 smågrise (7,2-30 kg) og 7.200 slagtesvin (30-105 kg), svarende til i alt 230,32 DE.

7. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som ansøgt og beskrevet i tabel 4.1.
8. Den godkendte husdyrproduktion skal foretages jævnt fordelt over året.
9. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal og vægt af indsatte grise, antal dyr bortskaffet til destruktion, antal og vægt af dyr sendt til slagtning samt eventuelt solgte levende dyr. Dokumentation kan være i form af E-kontrol eller kvitteringer fra indkøb, destruktionsanstalt, slagteri m.v. Driftsjournalen skal fremvises til miljømyndigheden på forlangende, og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.
10. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for de seneste 3 år for dyreholdets størrelse i form af gødningsregnskab, driftsregnskab på ejendommen, slagterifregninger eller lignende.

4.2 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I ansøgningen er der oplyst følgende vedrørende ventilation:

Bygning 4 (Frats stald)

Naturlig ventilation Nej

Driftseffekt 100,00 %

Driftstimer pr. år 8760 timer

Type og øvrige bemærkninger Ventilationen er undertryks-gangventilation fra KJ klimateknik.

Højde på afkast 6,00m

Afkasttype Undertryksventilation

Bygning 5 (Slagtesvinestald)

Naturlig ventilation Nej

Driftseffekt 100,00 %

Driftstimer pr. år 8760 timer

Type og øvrige bemærkninger Undertrykventilation

Højde på afkast 5,00m

Afkasttype Undertrykventilation

Staldafsnit - Bygning 6 (Frats stald)

Naturlig ventilation Nej

Driftseffekt 100,00 %

Driftstimer pr. år 8760 timer

Type og øvrige bemærkninger Undertryks-gangventilation fra KJ klimateknik.

Højde på afkast 6,00m

Afkasttype Undertryk

Vedrørende bedste tilgængelige teknik for ventilation er der oplyst følgende:

- Der er undertryks ventilation med trinløs styring. Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
- Ventilatorerne rengøres efter hvert hold slagtesvin og derved sikres effektiv drift af disse med mindst mulig friktion.

Placering af ventilationsafkast fremgår af situationsplanen i bilag 2.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

For at minimere risiko for gener for omkringboende fra ventilationssystemet i slagtesvinestalden stilles der vilkår om, at så få ventilationsafkast som muligt må være i brug samtidigt, så den højst mulige afkasthastighed opnås.

For at sikre at ventilationen til enhver tid fungerer optimalt, herunder har det lavest mulige energiforbrug stilles der vilkår om, at ventilationsanlæg skal holdes rene og vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger.

Datoer for rengøring og service skal noteres i driftsjournal, som skal opbevares i 5 år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

Haderslev Kommune vurderer, at følgende er BAT vedrørende ventilation:

For mekanisk ventilerede stalde:

- Optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren
- Elektronisk styring
- Undgå modstand i ventilationssystemer gennem hyppig eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans. Typisk rengøring ved nyt hold og eftersyn én gang årligt.

Det er miljømyndighedens vurdering at ventilationen af staldene lever op til BAT, når de stillede vilkår efterleves og ventilationsanlæg indrettes og drives som angivet i ansøgningen.

Ændringer af ventilationsarrangementer må kun ske efter forudgående accept fra miljømyndigheden.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

11. Ventilationsanlægget skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Ventilationsanlæg skal rengøres minimum én gang årligt. Driftsjournal herfor skal indeholde oplysninger om dato for kontrol og rengøring.
12. Så få ventilationsafkast som muligt må være i brug samtidigt.

4.3 FODRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Løsvarer opbevares i gastæt silo. I foderladen (bygning 7) er der en buffer silo til opbevaring af løsvarer. Mineraler opbevares som sækkevarer (ca. 10 ton) i foderlade (bygning 7). Foderopbevaring ændres ikke i ansøgt drift.

Vedrørende bedst tilgængelige teknik for foder oplyser ansøger følgende:

- I årsrapporten for bedriften registreres forbrug af indkøbt foder (oplyst under management).
- Foderplaner udarbejdes, så blandingen altid er optimeret (oplyst under egenkontrol).
- Ansøger har valgt, som virkemiddel, at lave en råproteinkorrektion på foderet til slagtesvin, fra de nuværende 157,6 g råprotein/FE til 152,9 g råprotein/FE.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Haderslev Kommune vurderer, at der med de planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. For at opfylde kravet om 25 % reduktion af ammoniakudledningen og BAT-krav for udvidelsen nedsættes indholdet af råprotein til 152,9 g pr. FE.

Da fodertiltag gennemføres med henblik på at reducere ammoniakemission, jf. afsnit 6.1 og kapitel 8, stilles der vilkår om fodertiltag.

Type 2 korrektion må højst være 0,992 på baggrund af følgende formel for samtlige slagtesvin på ejendommen:

$$((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FEsv} / 6250) - ((\text{slagtevægt} \times 1,31 - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,19.$$

Der er anvendt følgende værdier: FE pr. kg tilvækst: 2,87 (kg tilvækst: 75 kg), g råprotein: 152,9, slagtevægt x 1,31: 105 kg og indgangsvægt 30 kg.

Haderslev Kommune vurderer, at følgende er BAT vedr. foder:

Svin

- Tilsætning af fytase
- Fasefodring
- Reduceret indhold af råprotein
- Fodring efter nyeste norm

Det er i ansøgningen oplyst, at der udarbejdes foderplaner udarbejdes, så foderblandingen altid er optimeret og at forbrug af indkøbt foder registreres i bedriftens årsrapport. For at sikre, at husdyrbruget lever op til BAT vedrørende foder stilles der som supplement hertil vilkår om, at der skal anvendes foder indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).

Haderslev Kommune vurderer, at der i ansøgt drift bruges BAT mht. foder, når vilkårene efterleves og når der som oplyst i ansøgningen udarbejdes foderplaner.

For at sikre en god udnyttelse af foder som ressource, stilles der vilkår om at mængden af forbrugt foder og opstået spild skal noteres i driftsjournal. Vilkåret er stillet i kapitel 11 "Egenkontrol og dokumentation".

For at kunne dokumentere, at foderniveauet er på niveau med det forventede stilles vilkår om, at blanderecept eller indlægseddell fra indkøb af foder skal gemmes mindst fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende. Vilkåret er stillet i kapitel 11 "Egenkontrol og dokumentation".

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

13. Type 2 korrektion vedrørende ammoniak må højst være 0,992, beregnet efter følgende formel:
$$((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FEsv} / 6250) - ((\text{slagtevægt} \times 1,31 - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,19$$

Der er anvendt følgende værdier: FE pr. kg tilvækst: 2,87 (kg tilvækst: 75 kg), g råprotein: 152,9, slagtevægt x 1,31: 105 kg og indgangsvægt 30 kg.
Vilkåret er gældende for samtlige slagtesvin (30-105 kg) på ejendommen.
14. Der skal anvendes foder, som indeholder fytase.
15. Der skal anvendes foder med fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).

4.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Energiforbrug

I nudrift er der et forbrug på 17.000 liter dieselolie og det er det samme i ansøgt drift. Elforbruget er på 170.000 kwh og det er uændret i ansøgt drift. Der er intet forbrug af fyringsolie, da stalde og stuehus opvarmes via flisfyring.

Energibesparende foranstaltninger

- Der er undertryks ventilation med trinløs styring. Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringsystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
- Ventilatorerne rengøres efter hvert hold slagtesvin og derved sikres effektiv drift af disse med mindst mulig friktion.
- Lyset i staldene styres manuelt af ejeren, når han er i stalden.
- Udendørslyset er styret af bevægelsessensor.
- Der er automatisk foderanlæg.
- Der anvendes flisfyring til opvarmning af smågrisestalden og stuehuset i både nu drift og ansøgt drift.
- Ved bygning 6 (FRATS-stald) er der anvendt skumringsbelysning styret af sensor og der er anvendt lavenergipære.
- I ansøgt drift sker der ikke ændringer i de energibesparende foranstaltninger i forhold til nu drift

Vandforbrug

Ejendommen forsynes med drikkevand fra Øsby Vandværk.

Vandforbruget i både nu drift og ansøgt drift er samlet angivet til 4.996 m³ om året. Der fordeles sig i ansøgt drift, som angivet i tabel 4.2:

Tabel 4.2. Vandforbrug.

Middel	Efter udvidelse mængde pr. år
Drikkevand, smågrise	880 m ³
Drikkevand, slagtesvin	3.304 m ³
Drikkevandsspild, smågrise	113 m ³
Drikkevandsspild, slagtesvin	540 m ³
Vaskevand, stald	180 m ³
Vaskevand, maskiner	15 m ³
I alt	5.032 m ³

Vandbesparende foranstaltninger

- Der anvendes drikkenipler placeret i drikkekopper for at minimere vandforbruget.
- Drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Staldene iblødsættes et døgn før de vaskes med højtryksrensere med koldt vand.
- Vandforbruget tjekkes løbende, så eventuelle skjulte lækager opdages i tide og evt. lækage repareres hurtigst muligt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det fremgår af ansøgningen, at det årlige elforbrug er på ca. 170.000 kWh i ansøgt drift. I henhold til normtal er elforbruget for en tilsvarende produktion ca. 161.400 kWh. Det forventede forbrug i ansøgt drift vurderes at være på niveau med normen.

For at sikre en god udnyttelse af ressourcerne stilles der vilkår om, at hvis elforbruget overstiger over 170.000 kWh årligt, skal ejendommen gennemgås ved et energieftersyn.

Der stilles vilkår om, at besøgsrapporten fra et eventuelt energieftersyn skal fremsendes miljømyndigheden. Der stilles også vilkår om, at hvis en eventuel besøgsrapport viser energiforbedringer, som via besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal disse udføres senest 2 år efter modtagelsen af rapporten.

Det fremgår af tabel 4.2, at det forventede vandforbrug vil være ca. 5.000 m³ årligt efter udvidelsen. I henhold til normtal er vandforbruget for en tilsvarende produktion ca. 5.200 m³. I henhold til normtallene stiger vandforbruget med ca. 1.000 m³ pr. år. Det forventede forbrug i ansøgt drift er således på niveau med normen.

Haderslev Kommune vurderer at energi- og vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion.

For at sikre, at der sker en god udnyttelse af ressourcerne og at eventuelle uregelmæssigheder opdages, stilles der vilkår om, at der skal føres journal over el- og vandforbrug. Det vurderes ventilationsanlæg er de enkeltposter i det totale energiforbrug, der vægter mest. Løbende kontrol og vedligeholdelse af disse er således særligt relevante og der stilles derfor vilkår herom. Der stilles desuden vilkår om, at der regelmæssigt skal udføres kalibrering af drikkevandsanlægget, og at eventuelle lækager i drikkevandsanlæg straks skal repareres.

Haderslev Kommune vurderer, at følgende er BAT vedrørende energi- og vandforbrug på husdyrbrug:

Energi

- Installationer med lavt energiforbrug
- Ventilation med lavt energiforbrug, eksempelvis frekvensstyret ventilation, multistep, naturlig ventilation m.m.
- Belysning med lavenergipærer
- Timere på lys m.m.

Vand

- Installationer med minimalt vandspild
- Drikkekopper
- Driftsprocedurer

Det er Haderslev Kommunes vurdering at virksomheden lever på til kravene til BAT for energi og vandforbrug, hvis virksomheden drives som beskrevet og efterlever de supplerende vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

1. Hvis virksomhedens elforbrug overstiger 170.000 kWh/år skal der foretages et energieftersyn inden 1 år efter at elforbruget overstiger ovenstående. Besøgsrapporten fra energieftersynet skal fremsendes miljømyndigheden, og eventuelle forslag til forbedringer, som via en besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal udføres senest 2 år efter husdyrbrugets modtagelse af besøgsrapporten.
2. Anlæg der er særligt energiforbrugende (ventilationsanlæg), skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
3. Drikkevandsanlægget skal kalibreres regelmæssigt, og eventuelle lækager i drikkevandsanlæg skal straks repareres.

4.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Vandforbruget i ansøgt drift er samlet angivet til 5.032 m³ om året. Det fordeler sig på følgende måde:

- vaskevand fra stald: 180 m³
- vaskevand fra maskiner: 15 m³
- drikkevand til 7500 smågrise (7,2-30 kg): 880 m³
- drikkevand til 7200 slagtesvin (30-105 kg): 3.304 m³
- drikkevandsspild fra 7.500 smågrise (7,2-30 kg): 113 m³
- drikkevandsspild fra 7.200 slagtesvin (30-105 kg): 540 m³

Vaskevand fra staldene (bygning 4, 5 og 6) bliver tilledt gyllebeholderen.

Der etableres en ny vaskeplads efter byggebladet forevisning. vaskepladsen bliver placeret ved den østlige gavlede på bygning 5 med afløb til gyllebeholder.

Tagvand fra staldene samt andet uforurennet overfladevand afledes i nudrift til grøft. Afløbsforholdene ændres i ansøgt drift: Ved bygning 7 (maskinhus/ foderlade) afleder det befæstede areal vand til regnvandsfaskine. Det befæstede areal i tilknytning til bygning 2 (fyr-rum/garage) og bygning 6 (FRATS-stald) afleder også vandet til regnvandsfaskine. Tagvandet fra staldene afledes ligeledes til regnvandsfaskine.

Husspildevandet (bygning 1) afledes i nudrift via septiktank til grøft. Husspildevandet afledes i ansøgt drift til bundfældningstank med en videre forbindelse til et nedsivningsanlæg.

Afløbsplan fremgår af bilag 4.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ud fra kapacitetserklæringen vurderer kommunen, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand i ansøgt drift. Rengøringsvand og drikkevandsspild er beregnet og indgår i den samlede gyllemængde. Læs mere i afsnit 5.2.

Der stilles vilkår om, at vaskepladsen minimum skal være to m bredere og to m længere, end den største maskine, der vaskes på pladsen. Vilkåret stilles for at sikre mod risikoen for foru-

rening med gødningsrester eller lignende. Rengøring af sprøjteudstyr må ikke ske på steder, hvor der er risiko for afløb til overfladevand.

Med den nye bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, bekendtgørelse nr. 268 af 31. marts 2009, er der stillet krav om, at landbrugsbedrifter skal anmelde, at de udbringer gylle indeholdende vand fra vask af sprøjter eller spild fra påfyldning af sprøjter.

Rengøring af sprøjteudstyr må ikke ske på steder, hvor der er risiko for afløb til overfladevand. Der må ikke tages vand til påfyldning direkte fra boring eller overfladevand jævnfør § 5 i bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

Kommunen stiller vilkår om at det er en forudsætning for udvidelsen at der opnås særskilt nedsivningstilladelse til tag- og overfladevand (eller anden godkendt afledning).

Der er ikke velfærdsfaciliteter i driftsbygninger, hvorfor ansat på husdyrbruget har adgang til de sanitære faciliteter i stuehuset. Kommunen stiller derfor vilkår om, at det er en forudsætning for udvidelsen, at der opnås en særskilt nedsivningstilladelse til husspildevand (eller anden godkendt afledning).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

16. Det er en forudsætning for miljøgodkendelsen, at der opnås en særskilt nedsivningstilladelse til husspildevand samt tag- og overfladevand (eller anden godkendt afledning).
17. Vaskepladsen minimum skal være to m bredere og to m længere, end den største maskine, der vaskes på pladsen.
18. Vand fra vask af stalde o.l. betragtes som flydende husdyrgødning og skal tilledes gyllebeholder.
19. Tagnedløb skal sikres på en sådan måde at der ikke kan indrive forurenende stoffer.

4.6 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Affaldstyper- og mængder samt oplysning om, hvortil affaldet bortskaffes, fremgår af tabel 4.3:

Tabel 4.3. Affald.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængde pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	Maskinhus (bygning 7)	Transporterer selv	Genbrugspladsen	50 L	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre	Ikke oplyst	Ikke oplyst	Forhandler	Ikke oplyst	16.01.07	06.05
Blyakkumulatorer	Ikke oplyst	Ikke oplyst	Ikke oplyst	Ca. 1	16.06.01	05.99
Rester af bekæm-	Ingen	Ingen	Ingen	Ingen	20.01.19	05.12

pelsesmidler						
Spraydåser	Skrotbunke, øst for gyllebeholdere	Skrothandler	Skrothandler	20 stk.	15.01.10	23.00
Rengjorte dunke fra pesticider/rengøringsmidler	Ikke oplyst	Dagrenovationsordning	Dagrenovationsordning	80 stk.	02.01.05	05.12
Medicinrester	Ingen	Ingen	Ingen	Ingen	20.01.32	05.13
Kanyler i særlig beholder	Plastduke i forrummet (bygning 6)	Transporterer selv	Genbrugspladsen	1 fyldt dunk	20.01.32	66.00
Batterier – alle typer	Ingen	Ingen	Ingen	Ingen, der anvendes ikke tør-batterier	16.06.02	
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Ved bygning 3 (depotrum)	Dagrenovationsordning	Dagrenovationsordning	50 kg	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Ved bygning 3 (depotrum)	Dagrenovationsordning	Dagrenovationsordning	50 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør	I kasse	Transporterer selv	Genbrugspladsen	Ikke oplyst	20.01.21	79.00
Jern og metal	Skrotbunke, øst for gyllebeholdere	Skrothandler	Skrothandler	1 ton	02.01.10	56.20
Tomme olietromler og olietanke	Skrotbunke, øst for gyllebeholdere	Skrothandler	Skrothandler	Efter behov	15.01.04	
Brændbart materiale hugget til flis	-	-	Flisfyr	100 kg		19.00
Paller	Foderladen	Leverandør	Leverandør	50 stk.	15.01.03	
Malet og lakeret træ	Ingen	Ingen	Ingen	Ingen	17.02.01	
Tomme medicin-glas	Ikke oplyst	Transporterer selv	Genbrugspladsen	Ikke oplyst	15.01.08	51.00

Der forefindes ikke pesticidrester, da der ikke indkøbes flere pesticider end, hvad der forventes at blive brugt indenfor den pågældende vækstsæson.

Opbevaring af kemikalier sker i aflåst kemikalierum i bygning 2, se bilag 2.

Det veterinære affald opbevares utilgængeligt for uvedkommende.

De døde dyr placeres på et underlag af spalter og overdækkes med pressening. Døde dyr placeres sydvest for bygningsmassen, jf. bilag 2. DAKA afhenter efter behov, med én dags varsel. Der findes en kølecontainer til døde smågrise. Denne er placeret ved østgavlen af bygning 5 (slagtesvinestald). I sommer- og vinterhalvåret afhentes de døde dyr ca. 1 gang om ugen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Derfor skal man på ejendommen opbevare og bortskaffe affald i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

For at sikre en korrekt affaldshåndtering stilles vilkår til håndtering og bortskaffelse af rester af bekæmpelsesmidler og opbevaring af farligt affald.

Derudover stilles der vilkår om at arealerne omkring bygninger og tilkørselsvej skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.

Vilkårene vurderes at være tilstrækkelige til at forhindre gener for omgivelserne og forurening fra affald.

Placeringen af de døde dyr, der afventer at blive afhentet af DAKA, fremgår af bilag 2. Ved placeringen er der blandt andet forsøgt at minimere generne for omgivelserne. I tillæg er der stillet vilkår om at animalsk affald og døde dyr skal opbevares på en måde, der medfører at der ikke opstår uhygiejniske forhold og unødige gener.

Der er i kapitel 11 "Egenkontrol og dokumentation" stillet vilkår om, at der skal kunne fremvises kvitteringer over bortskaffet farligt affald og at virksomheden løbende skal registrere afhentede døde dyr til destruktionsanstalt.

Ud over vilkårene er der vurderet at Bekendtgørelse nr. 439 om opbevaring af døde dyr af 11.5.2007 er tilstrækkelig til at sikre at animalsk affald og døde dyr opbevares på en måde, der medfører at der ikke opstår uhygiejniske forhold og unødige gener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

20. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
21. Farligt affald skal sorteres i separate egnede beholdere.
22. Rester af bekæmpelsesmidler samt farligt affald skal opbevares i original emballage og under samme forhold som bekæmpelsesmidler i øvrigt, indtil de anvendes eller bortskaffes. Emballage med pesticidrester skal afleveres som farligt affald, f.eks. til en af Haderslev Forsynings genbrugsstationer eller ved godkendt modtager af farligt affald. Tømt og rengjort (skyllet) pesticidemballage kan bortskaffes som brændbart affald.
23. Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares således at der i tidsrummet indtil afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold, herunder adgang for omstrejfende dyr.

4.7 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Pesticider opbevares i aflåst kemikalierum i bygning 2 (garage/fyrrum). I kemikalierummet opbevares der 100 L pesticider i højsæsonen. Når der foretages påfyldning af vand i forbindelse med sprøjtemidler sker det ikke ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Derudover er der ikke risiko for afløb til dræn eller vandløb.

Dieselolie opbevares udendørs nord for bygning 2 (garage/fyrrum). Dieseltanken står på beton med fast bund og det er en godkendt tank. Spildolie opbevares i olietønde i bygning 7 (maskinhus/foderlade) på fast gulv med kant, så spild kan opsamles. Opbevaringen af olie sker, så der ikke opstår risiko for forurening.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at opbevaring af spildevand, pesticider og andre kemikalier sker miljømæssig forsvarligt, da disse opbevares indendørs på fast underlag uden afløb.

Der stilles vilkår om, at håndtering af brændstof skal foregå på en måde, således at der ikke opstår risiko for forurening af jord, overfladevand eller grundvand.

Det vurderes, at olietanke på et husdyrbrug, der godkendes efter Husdyrlovens § 12, er omfattet af Olietankbekendtgørelsen.

Der er stillet vilkår, som supplement til kravene i Olietankbekendtgørelsen om, at håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier skal foregå på en måde, således at der ikke opstår risiko for forurening af jord og grundvand, samt at tankning af diesel skal ske på en overdækket plads/sted med fast og tæt bund, enten med afløb med olieudskiller (kræver tilladelse) eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Der stilles desuden vilkår om, at medicin og medicinaffald skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende.

Hvis der senere skal etableres nye olietanke på ejendommen, skal disse anmeldes jf. Olietankbekendtgørelsen inden opstilling, og kommunen skal foretage en vurdering af, hvorvidt det udløser miljøgodkendelse.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

24. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning.
25. Ved påfyldning af dieselolie skal dette foregå på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale. Påfyldning af dieselolie skal ske under konstant overvågning.
26. Olie og kemikalier (råvarer, olie- og kemikalieaffald) skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg uanset mængde. Oplagspladsen skal være under tag og uden mulighed for afløb. Den skal være indrettet således, at lækage eller spild kan opsamles. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Der må ikke være risiko for opsamling af slagregn eller sne. Beholderne skal være beregnet til formålet og være tydelig mærket med angivelse af indhold.
27. Olietanke, til diesel- eller fyringsolie skal til enhver tid stå overdækket på befæstet areal uden afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand, enten med afløb med olieudskiller eller således, at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
28. Sprøjtemidler skal opbevares i aflåst rum eller skab og må ikke opbevares i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer, medicin eller lignende. Opslagspladsen skal være uden mulighed for afløb. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Den skal være indrettet således, at lækage eller spild kan opsamles. Desinfektionsmidler skal opbevares efter producentens anvisninger.
29. Medicin og medicinaffald skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende.

4.8 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen kan der ske uheld ved:

- pumpning af gylle
- overløb ved påfyldning af dieseltank
- overløb ved påfyldning af traktor fra dieseltank
- håndtering af pesticider

For at minimere risikoen for uheld på ejendommen iværksættes følgende tiltag:

- pumpning af gylle fra gyllebeholder sker under opsyn
- påfyldning af diesel sker under opsyn
- der er etableret overfyldsalarm på dieseltank
- påfyldningspistolen er forsynet med automatisk lukkemekanisme
- påfyldning af marksprøjte sker under opsyn
- der er en separat tank, som bruges ved påfyldning af sprøjte, så der sker ikke tilbage-løb
- der etableres jordvold, som sikrer mod afstrømning af gylle ved uheld i forbindelse med gyllepumpning og der rekvireres slamsuger
- spild af diesel opsamles med opsugende materiale

For at minimere gener og forurening ved uheld benyttes de tiltag beskrevet under "minimering af risiko for uheld". Ejeren udviser rettidig omhu, så uheld kan minimeres. Der er desuden udarbejdet en beredskabsplan, jf. bilag 17, så ledes at landmand ved uheld, ved hvad han skal gøre for at mindske uheldet omfang.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at der kan være en vis risiko for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering og transport af gylle, samt håndtering af olie og bekæmpelsesmidler. Det er derfor vigtigt, at beredskabet straks tilkaldes ved uheld, der medfører forurening, og at miljømyndigheden orienteres efterfølgende. Det er dog stadig virksomhedens pligt at forebygge og afværge driftsforstyrrelser og uheld – ligesom det er virksomhedens pligt at genoprette den hidtidige tilstand (jf. miljøbeskyttelseslovens § 71).

Haderslev Kommune vurderer, at der er følgende risici for forurening:

- Håndtering af kemikalier
- Olietanke
- Påfyldning af diesel
- Uheld med transport af husdyrgødning, herunder overlæs, som kan medføre spild på transportveje

Der er stillet vilkår om håndtering af kemikalier, olietanke og påfyldning af diesel i tidligere afsnit.

For at mindske risikoen for uheld som følge af spildt husdyrgødning, stilles vilkår om at et eventuelt spild skal fjernes.

Der er udarbejdet en beredskabsplan i forbindelse med ansøgningen om godkendelse. Der stilles vilkår om, at Beredskabsplanen skal være udformet på et sprog, som de ansatte forstår, og den skal være kendt af virksomhedens ansatte. Beredskabsplanen skal være let tilgængelig og opdateres efter behov, dog minimum 1 gang årligt.

Beredskabsplanen skal beskrive, hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer:

- Brand
- Udslip af gylle ved pumpning, defekte rørforbindelser, brud på gyllebeholder ved påkørsel eller materialetræthed, ved sabotage m.v.
- Udslip og spild af kemikalier eller olie
- Spild af pesticider og sprøjtevæske ved opbevaring, håndtering eller fejlbetjening af sprøjteudstyr
- Strømsvigt, hvorved bl.a. staldventilationen standser

For at forebygge uheld stilles vilkår om, at "Nærved uheld" skal noteres, og der skal udarbejdes en procedure med henblik på at forebygge situationen fremover.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

30. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det enkelte miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal være oversat til et sprog der er forståeligt for de ansatte. Beredskabsplanen skal opdateres efter behov, dog minimum 1 gang årligt.
31. Eventuelt spild af husdyrgødning skal fjernes.
32. "Nærved uheld" skal noteres, og der skal udarbejdes procedure med henblik på at forebygge situationen fremover. Driftspersonalet skal gøres bekendt med proceduren.

5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

5.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I den ansøgte produktion produceres årligt ca. 5.526 ton gylle inkl. drikkevandsspild og vaskevand. Tabel 5.1 viser en oversigt over husdyrgødning m.v. der produceres, modtages og afsættes i den ansøgte produktion.

Tabel 5.1. Oversigt over gødningsproduktion.

GØDNINGSTYPE	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Gylle (svin)	24.907	4.764		230,32
Modtaget husdyrgødning	-	-	-	-
Modtaget anden organisk gødning	-	-		
Afsat husdyrgødning (Svinegylle) Øsby Nedergade 8	- 4.434	- 809	-	- 39,10
I alt til rådighed	20.473	3.956		191,22

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der produceres i alt 230,32 DE husdyrgødning på ejendommen. Der er 153,06 ha udbringningsarealer, hvor af 85,3 ha er forpagtet samt 42,39 ha aftaleareal. Der er således i alt 195,45 ha til rådighed til udbringning af husdyrgødning. Harmonikravet er 164,51 ha, under forudsætning af, at der udbringes 1,4 DE pr. ha. Der er dog vilkår om reduceret dyretryk både på ejede og forpagtede arealer, jf. afsnit 7.1, samt for aftalearealer, som er omfattet af § 16-godkendelse. På ejede og forpagtede arealer må der udbringes 1,25 DE/ha, mens der på aftalearealer må udbringes 0,92 DE/ha. Der må således udbringes 230,33 DE på de arealer, der er til rådighed. Harmonikravet er således opfyldt.

5.2 FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tabel 5.2 viser en oversigt over opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning.

Tabel 5.2. Opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning.

OPBEVARINGSANLÆG	Beholder nr.	Byggeår	Seneste beholderkontrol	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpesystem fra beholder til gyllevogn
Gyllebeholder	8	1996	2007	1.700	Flydelag	Ikke fast
Gyllebeholder	9	2002	-	2.068	Flydelag	Ikke fast
Gyllebeholder, lejet, Jormorvej 4, 6100 Haderslev	-	1992	2006	1.000	Flydelag	Ikke oplyst
Kanaler	-	-	-	300	-	-
I alt				5.068		

Der produceres årligt ca. 5.526 ton gylle, incl. drikkevandsspild og vaskevand, i ansøgt drift. Derved skal der være kapacitet til 4.145 ton. Med det oplyste opbevaringsvolumen er der kapacitet til ca. 11 måneders opbevaring, jf. bilag 15.

Der er i ansøgningen oplyst følgende vedrørende håndtering og opbevaring af flydende husdyrgødning, herunder BAT:

- Flydende husdyrgødning opbevares i gyllebeholdere, kanaler under stald samt fortank.
- Gyllebeholderen er lavet af et materiale der gør den stabil og modstandsdygtig overfor mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.
- Gyllebeholderen kontrolleres ved 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør.
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt, for at identificere eventuelle utætheder i beholderens bund og vægge.
- Gyllebeholderen har ingen spjæld, så gyllen pumpes derfor op under tilsyn.
- Beholderen er overdækket med et naturligt flydelag.
- Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning.
- Senest 14 dage efter udbringning af gylle genetableres flydelaget på gyllebeholderen.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til gældende krav.
- Kontakten til gyllepumpen er etableret således, det ikke er muligt for uvedkommende eller ved uheld at aktivere pumpen.
- Pumpe monteret på traktorpumpe er forsynet med en timer og afbryder. Timeren sikrer, at der ikke pumpes mere gylle fra beholderen end hvad der svarer til indholdet af en gyllevogn.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at opbevaringsforholdene er i orden, herunder tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

I forbindelse med påfyldning af gyllevogn vil der være risiko for spild af gylle. Derfor stilles der vilkår om, at påfyldningsplads med afløb til gyllebeholder skal anvendes ved påfyldning af gylle, så eventuelt spild kan opsamles, medmindre påfyldning af gylle sker med selvlæssende fyldeårn eller tilsvarende metode til at undgå spild.

Kommunens BAT-niveau for opbevaring/behandling af husdyrgødning omfatter følgende elementer, idet udgangspunktet er husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Gyllebeholder eller gyllelagune:

Hvis alle af de følgende krav til opbevaring er opfyldt vurderes opbevaringen at leve op til BAT:

- Beholderen opfylder kravene i § 15 i husdyrgødningsbekendtgørelsen dvs. at:
- Det er en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholderens bund og vægge er tættest og beskyttede mod tæring.
- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – fortrinsvist hvert år.

Derudover har ansøger redegjort for BAT-forholdene omkring opbevaringen, og det vurderes at der leves op til kravene.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

33. Der skal foretages kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gylletransport mindst hvert 10. år samtidig med beholderkontrollen. Rørføringskontrollen skal foretages af en autoriseret kloakmester.
34. Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal ind mod gyllebeholderen være afgrænset af en jernbetonmur eller lignende, der sikrer mod påkørsel af denne.
35. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.
36. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås. Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gylletanke ikke pumpes gylle udenfor tanken.

5.3 ANDEN ORGANISK GØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der modtages ingen anden organisk gødning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der modtages ingen anden organisk gødning.

VILKÅR

Der modtages ingen anden organisk gødning, hvorfor der ikke er behov for at stille vilkår.

6 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

6.1 AMMONIAK OG NATUR

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i hht. godkendelsesbekendtgørelsen, viser at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 2.190 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 2.734 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en forøget ammoniakfordampningen på 543 kg kvælstof pr. år.

Naturområder omfattet af husdyrlovens § 7

Husdyrloven definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper – § 7 naturtyper – som er omfattet af bufferzone I og II. Bufferzone I ligger i en afstand af op til 300 meter fra de i § 7 nævnte naturtyper. I Bufferzone I må ammoniakemissionen fra stald og lager ikke øges. Bufferzone II ligger i afstanden 300 -1000 meter fra de i § 7 nævnte naturområder. I bufferzone II må merbelastningen af ammoniak ikke overskride et, i husdyrloven, fastlagt beskyttelsesniveau. Ejendommen med stalde og opbevaringsanlæg er beliggende ca. 6,1 km øst for det nærmeste § 7-beskyttede naturareal, som er et overdrev ved Haderslev på ca. 35 ha. Anlægget ligger således udenfor bufferzone I og II, og der er derfor ikke foretaget ammoniakberegninger på § 7-beskyttede arealer.

Naturområder og arter omfattet af habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen (BEK. nr. 408 af 01/05/ 2007, bekendtgørelse om udpeging og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter) udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder samt udpegede arter, som skal beskyttes. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes Ramsarområder, fuglebeskyttelsesområder og habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver. De tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. De udpegede arter omtales normalt som "bilag IV-arter", fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV.

Ifølge Habitatbekendtgørelsen er en kommune forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrloven. De vigtigste regler i habitatbekendtgørelsen er i denne forbindelse:

§ 7, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 11, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

– **beskadige eller ødelægge** yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a),

– ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b i alle livsstadier,

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er "Lillebælt", der er udpeget som hhv. fuglebeskyttelsesområde (F47), habitatområde (H96) og RAMSAR-område nr. 15. Natura 2000-området ligger ca. 2,3 km sydøst for anlægget i ansøgte projekt, se kortbilag 8. Området strækker sig fra Middelfart til Halk Hoved. Lillebælt er et stort, lavvandet havområde mellem Fyn og Jylland med talrige grunde og rev samt flere mindre øer. Kyststrækningen i dette område er generelt udsat for en del erosion og aflejring. Materialerne aflejres i krumoddekomplekser og strandvolde med deraf følgende dannelse af strandsøer og afspærringsforland. Både på øerne og langs kysten af Fyn og Jylland findes der forholdsvis mange laguner foruden søer, moser og strandengsarealer.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes området "udpegningsgrundlag". Udpegningsgrundlaget for habitatområdet og fuglebeskyttelsesområdet se bilag 14.

De største trusler mod området naturværdier er eutrofiering, tilgroning og mangel på naturlig hydrologi.

En række arter omfattet af habitatdirektivet bilag IV kan muligvis have yngle- og rasteområde på eller omkring det ansøgte projekts arealer. Disse arter gennemgås i bilag 13.

Naturområder omfattet af naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 (LBK nr. 933 af 24/09/2009, bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse) sikrer en række naturarealer mod tilstandsændringer. De § 3-beskyttede naturarealer omfatter: søer større end 100 m², vandløb (hvis de er udpegede som beskyttede), heder, moser, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev, når sådanne naturtyper enkeltvis eller tilsammen er større end 2.500 m² i sammenhængende areal. Moser under 2.500 m² er dog også beskyttede, når de ligger i forbindelse med beskyttede søer eller vandløb.

Ifølge Haderslev Kommunes foreløbige registreringer ligger der følgende § 3-beskyttede terrestriske naturarealer i en afstand af 1000 meter fra anlægget: to beskyttede moser hhv. ca. 110 m øst og 690 m øst for anlægget. Derudover ligger der spredte vandhuller i en afstand af ca. 140-1000 meter fra anlægget. Kort med de nærliggende naturområder, se bilag 9 i forhold til det ansøgte projekts anlæg.

Beskyttelseskrævende og fredede arter

En række arter er omfattet af artsfredning (jvf. BEK nr. 901 af 11/07/2007, bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter mv., indfangning af og handel med vildt og pleje af tilskadekommet vildt) eller vurderet som værende beskyttelseskrævende ifølge det danske rødliste-system. Bilag IV-arterne som behandles senere, tilhører denne kategori. Haderslev Kommune har ikke kendskab til forekomst af andre beskyttelseskrævende eller fredede arter i området omkring anlægget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det generelle krav om ammoniakfordampning er overholdt.

Påvirkning af naturområder omfattet af Husdyrlovens § 7

På baggrund af afstanden på de 6,1 km mellem anlæg og § 7-arealer vurderer Haderslev Kommune, at ammoniakdeposition (ammoniaknedfald) fra anlægget i ansøgte projekt ikke udgør en væsentlig påvirkning af naturarealer omfattet af husdyrlovens § 7.

Påvirkning af naturområder og arter omfattet af habitatbekendtgørelsen

Da det nærmeste Natura 2000-område ligger i en afstand af ca. 2,3 km fra anlægget i ansøgte projekt, vil den samlede deposition fra anlægget i området være forsvindende lille og en beregning af deposition vil ikke kunne henføres til anlægget som punktkilde. Depositionen fra anlægget vurderes derfor ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området. Der ligger enkelte vandhuller indenfor 1000 meter fra anlægget, som kan være potentielle yngle og rasteområder for bilag IV-padder. I efterfølgende afsnit er ammoniakdepositionens påvirkning af vandhullerne vurderet. Ud fra denne vurdering skønnes bilag IV-padder ikke at kunne påvirkes af ammoniakdeposition fra anlægget.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at kunne påvirke det nærmeste Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag væsentligt. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen stammende fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 samt § 11, stk. 1, og

kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen regler herom.

Påvirkning af naturområder omfattet af naturbeskyttelsesloven

Punktkilden til deposition af ammoniak er anlægget på Sparlundvej 40. Ifølge DMU er baggrundsdepositionen af kvælstof i Haderslev Kommune ca. 16 kg kvælstof pr. ha pr. år.

Der er beregnet deposition af ammoniak på to § 3 moser, ud fra version 3, som er de to nærmeste terrestriske naturareal og samtidig i fremherskende vindretning, se figur 6.1. Den beregnede merdeposition blev 0,9 og 0,1 kg N pr. ha pr. år for begge arealer og den samlede deposition viste hhv. 4,39 og 0,52 kg N pr. ha pr. år for begge arealer. Efterfølgende er ansøgningen blevet til version 4 og ammoniak reducereingen er forbedret med 208 kg N/år.

Figur 6.1. Punkter hvori der er beregnet merdeposition af ammoniak.

Der foreligger besigtigelsesdata fra 2009 på de to naturarealer, hvori der er beregnet merdeposition af ammoniak. Udfra besigtigelsen vurderes moserne at være næringsrige og kulturpåvirkede rørsumpe og pilekrat med dominans af tagrør og høje stauder. Der forekommer ikke arter, som kræver særligt næringsfattige forhold. De to moser er vurderet til moderat og ringe naturtilstand. Ifølge ammoniakmanualen (Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåren kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug). Miljøministeriet, Skov- og naturstyrelsen, 2003) ligger tålegrænsen for mose i intervallet 5-25 kg N pr. ha pr. år. De beregnede merdepositioner ligger lige under grænsen på 1,0 kg N pr. ha pr. år hvor det i henhold til Miljøstyrelsens bilag til praksisnotatet (Bilag til notat om Miljønævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af 6. juli 2009) ikke er muligt at påvise biologiske ændringer. De beregnede depositioner i alt på hhv. 0,9 og 0,1 kg N pr. ha pr. år vurderes således ikke sig selv at kunne påvirke naturarealerne væsentligt. De beregnede depositioner vil i kumulation med baggrundsbelastningen ligge mellem 16,52 og 20,39 kg N pr. ha pr. år, for begge områder, hvilket ikke vurderes at overskride naturarealernes øvre tålegrænse.

Vandhullerne i området omkring anlægget ligger op til, eller er omgivet af arealer i

omdrift. På grund af denne beliggenhed er vandhullerne påvirket af eutrofiering stammende fra afdrift og udvaskning fra landbrugsarealerne. Eutrofieringsbidraget stammende fra en evt. deposition fra anlægget vil være ubetydeligt i forhold til de øvrige kilder.

Der vurderes ikke at være anden natur, som kan påvirkes af merdeposition fra anlægget.

Samlet set vurderes depositionen fra anlægget ikke at kunne påvirke de omkringliggende § 3-beskyttede naturarealer væsentligt.

6.2 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tabel 6.1 viser resultatet af lugtberegningen. Lugtberegningen er foretaget i www.husdyrgodkendelse.dk. Antallet af husdyrbrug større end 75 DE indenfor 300 m er 0.

Tabel 6.1. Beregnet lugtemission fra anlægget via www.husdyrgodkendelse.dk.

OMRÅDETYPE	Lovens krav- minimum afstand (m) (geneafstanden)	Den vægtede gennemsnitsafstand (m) (Aktuel afstand)*
Byzone / Sommerhusområde (Øsby/Sommerhusområde Fløvtvej)	476,75	ca. 950 / > 4.500
Samlet bebyggelse (Øsby)	328,88	ca. 950
Enkelt bolig (Sparlundvej 43)	150,76	ca. 160

* Der skal gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt til beboelsesbygningen ved enkelt beboelse og samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Beregningerne fra www.husdyrgodkendelse.dk er vedlagt som bilag 16. Nærmeste enkelt bolig, samlet bebyggelse samt byzone og sommerhusområde fremgår af bilag 16.

Lugtgeneafstandene er beregnet som for fuld besætning. Alle eksisterende stalde indgår i beregningen.

Lugtens udbredelse i nærområde, afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen.

Der er i www.husdyrgodkendelse.dk beregnet en konsekvensradius på 658 m. Der kan rent undtagelsesvist forekomme registrerbar, men ikke genegivende lugt fra landbruget uden for konsekvensområdet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger blandt andet af antallet af dyr, typen af husdyr og den geografiske placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Lugtberegningen er foretaget med udgangspunkt i perioder med maksimal belægning i staldene.

For at sikre omkringboende mod opståede gener, fastsættes der vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at husdyrbruget giver anledning til flere lugtgener for omkringboende end forventet, skal husdyrbruget få foretaget en undersøgelse af de forskellige lugtkilder og efterfølgende udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som accepteres af tilsynsmyndigheden og derefter gennemføres, således at lugten udenfor ejendommen bliver formindsket. Der stilles desuden vilkår om, at bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes, således at lugtgener så vidt muligt begrænses.

Der stilles krav om, at færrest mulige ventilationsafkast må være i brug samtidig, så den højest mulige afkasthastighed opnås, jf. afsnit 4.2.

Konsekvensradius for lugt er beregnet til 658 meter i ansøgningen. Det betyder, at i en afstand af ca. 658 m fra staldene vil staldlugt kun undtagelsesvis kunne registreres. Den største lugtafgivelse er i sommerperioden, hvorfor det er denne beregning der lægges til grund for vurderingen. Der ligger flere ejendomme indenfor konsekvensområdet. Den beregnede konsekvensradius vil indgå som en parameter i vurderingen af, hvilke parter der skal høres i forbindelse med behandlingen af ansøgningen.

I den eksisterende gyllebeholder på ejendommen skal der være det lovpligtige intakte flydelag, der også stopper for lugtafgivelse. Det er derfor kommunens vurdering, at lugt fra gyllebeholderen ikke vil være til væsentlig gene for naboerne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

37. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes, således at lugtgener så vidt muligt begrænses. Landbrugsdriften må uden for ejendommens areal ikke give anledning til lugtgener, der af tilsynsmyndigheden vurderes til at være væsentlige.
38. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere lugtgener for omkringboende end forventet, skal bedriften udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som kan accepteres af tilsynsmyndigheden og derefter gennemføres af bedriften.

6.3 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Opbevaringen af foder sker på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr. Foder /råvarer opbevares i siloer.

Der foretages ikke fluebekæmpelse i form af fluegift eller rovfluer. Dette begrundes med at man hyppigt fjerner gyllen i staldene og dermed ikke har flueproblemer.

Preben Bramming har en aftale med et privat skadedyrsfirma, Mortalin, om at de sørger for at bekæmpe rotter på gården. Han benytter sig derfor ikke af den kommunale foranstaltning mod rotter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

Der stilles vilkår om, at der skal foretages en effektiv rotte- og fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod rotter og fluer i overensstemmelse med retningslinjer fra Statens

Skadedyrslaboratorium. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

Der skal føres driftsjournal over rotte- og fluebekæmpelse. Vilkår er stillet i kapitel 11 "Egenkontrol og dokumentation".

Der stilles desuden vilkår om, at opbevaring af foder og affald skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

39. På ejendommen skal der foretages en effektiv rotte- og fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod rotter og fluer. Rotte- og fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.
40. Opbevaring af foder og affald skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Ejendommen

6.4 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er i ansøgning om miljøgodkendelse oplyst følgende vedrørende transport:

- Transporten af gylle foregår med en gyllevogn på 18 m³ og dette gælder for både nu drift og ansøgt drift.
- Fodertransporter foregår én gang om måneden og det vil også være gældende for ansøgt drift, dvs. i alt 12 transporter.
- Leveringer af brændstof sker én gang hver 2. måned og det gælder for både nudrift og ansøgt drift. I alt 6 transporter
- På ejendommen modtages levende dyr hver 14. dag gældende for både nudrift og ansøgt drift. I alt 24 transporter.
- Der udleveres dyr til slagtning 1 gang om ugen. I alt 52 transporter.
- DAKA afhenter døde dyr 1 gang om ugen og dette er også gældende for ansøgt drift. I alt 12 transporter.
- I nu drift og ansøgt drift vil der 2 gange om året være transporter med desinfektionsmidler, rengøringsmidler m.m. I alt 2 transporter.
- Dagrenovation afhentes 1 gang i ugen. I alt 52 transporter.

Bilag 12 viser transportruter for gylle.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bortset fra stigning i antallet af gylletransporter vurderer ansøger ikke, at omlægningen til FRATS-produktion vil medføre en øgning i antallet af transporter.

Gylletransporter til forpagtede arealer hos Jens Peter Skøtt samt lejet gyllebeholder går gennem Øsby, mens øvrige gylletransporter ikke går gennem tæt bebyggede områder. For at sikre at transport af gylle ikke finder sted igennem Øsby i weekender og på helligdage stilles der vilkår om, at transport af gylle til og fra ejendommen ikke må finde sted på lør-, søn- og helligdage.

Der stilles desuden vilkår om at, ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, så spild undgås samt vilkår om, at transport skal foregå i transportvogne, der ikke anvendes til udspredning af husdyrgødning i marken.

Haderslev Kommune vurderer, at stigningen i antallet af gylletransporter ikke vil være til væsentlig gene, når vilkårene efterleves og der anvendes de transporttruter, som er angivet i ansøgningen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

41. Transport af flydende husdyrgødning til og fra ejendommen må ikke ske på lør-, søn- og helligdage.
42. Ved transport af flydende husdyrgødning på offentlig vej skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Hvis der forekommer spild, skal spild på offentlige veje rengøres samme dag.
43. Transport af husdyrgødning på offentlig vej skal foregå i transportvogne, der ikke anvendes til udspredning af husdyrgødning i marken.

6.5 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I staldanlægget (bygning 4, 5 og 6) anvendes der mekanisk ventilation og kører hele døgnet. I sommerperioden vil ventilationen køre mere end i vinterperioden.

Der er en kompressor i fyrrummet og den benyttes efter behov.

Der er hjemmeblanderer på ejendommen og i den forbindelse anvendes en kornvalse. Denne er placeret i foderladen. Der er ikke korntørringsanlæg på ejendommen.

Der er ikke angivet noget tidsrum for støjkilderne, da de anvendes efter behov. Dette ændres ikke ved ansøgt drift.

Der er ikke fortaget specifikke tiltag mod støjgenerne, men da de fleste støjkilder findes i lukkede bygninger er genen minimal for omgivelserne. Ventilationen er en nødvendighed for bedriften og skal køre hele tiden for at sikre god dyrevelfærd og godt staldklima. Dette ændres ikke i ansøgt drift.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der vurderes ikke at være behov for specifikke vilkår for støjbegrænsning. Der fastsættes de generelle støjgrænser for virksomheden i overensstemmelse med vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5 fra 1984. I tilfælde af, at det på et senere tidspunkt findes nødvendigt (fx pga. klager), at virksomheden dokumenterer, at støjvilkårene kan overholdes, stilles der vilkår om, at miljømyndigheden kan forlange en eftervisning af, at de fastsatte støjvilkår kan overholdes.

Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er angivet i Miljøstyrelsens seneste vejledning herom.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

44. Bidraget fra virksomheden til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må ved opholdsarealer ved beboelse i det åbne land ikke overstige følgende værdier:

	Tidsrum	Støjgrænse
mandag til fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
lørdag	kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A)
søn- og helligdage	kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A)
alle dage	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
alle dage	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa).

45. Målinger eller beregninger til kontrol af at vilkår 44 er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger/beregninger kun forlanges en gang årligt.
46. Dokumentation skal udføres efter Miljøstyrelsens gældende vejledninger af et firma, som er godkendt af Miljøstyrelsen. Målingerne/beregningerne skal foretages og afrapporteres som "Miljømåling - ekstern støj".

Målingen/beregningen skal foretages for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund, under de mest støjbelastende driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden.

6.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Løsvarer opbevares i gastæt silo. I foderladen (bygning 7) er der en buffersilo til opbevaring af løsvarer. Mineraler opbevares som sækkevarer (ca. 10 ton) i foderlade (bygning 7).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra husdyrbruget forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der stilles vilkår om, at landbrugsbedriften uden for ejendommens areal ikke må give støvgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes til at være væsentlige.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

47. Landbrugsdriften må uden for ejendommens areal ikke give anledning til støvgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes til at være væsentlige.

6.7 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er kun lys i staldene ved opsyn og det styres manuelt. Ved bygning 6 (FRATS-stald) er der ved indgangen til foder + forrum skumringsbelysning styret af sensor. Der er anvendt en lav-energipære.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller landskabelige hensyn.

Af hensyn til naboer og omgivelser stilles der vilkår om, at porte skal holdes lukket i tidsrummet solnedgang til solopgang, og at udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelses-sensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen.

Det vurderes, at der således er taget tilstrækkeligt hensyn til omkringboende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

48. Mellem solnedgang og solopgang skal porte holdes lukkede og andre staldåbninger afskærmedes for at reducere lysgenerne for omboende. Portene kan dog åbnes kortvarigt ved ind- og udkørsel.
49. Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen.

7 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

7.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Oversigt over udbringningsarealerne er vist i bilag 5.

Til bedriften tilhører 67,8 ha eget og 85,3 ha forpagtet areal samt 42,4 ha aftalearealer i alt 195,5 ha udbringningsarealer.

På ejendommen ansøges om 230,32 DE. Dette kræver et harmoniareal på 164,51 ha ved et dyretryk på 1,4 DE/ha. Harmonikravet er opfyldt på ejendommen.

Der er indgået gylle aftaler med:

Peter Lausten, Øsby Nedergade 8, 6100 Haderslev, på modtagelse af 39,1 DE.

Nedenstående tabel fra IT-ansøgningssystemet viser hvordan bedriftens areal er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder:

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vandet	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
1-0	5,76 Ha	Nej	JB7	Nej	S2	S2	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,76 Ha	0,00 Ha	5,76 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
2-0	11,24 Ha	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	11,24 Ha	0,00 Ha	11,24 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
3-0	11,73 Ha	Nej	JB7	Nej	S2	S2	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	11,73 Ha	0,00 Ha	11,73 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
4-0	7,97 Ha	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,97 Ha	0,00 Ha	7,97 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
5-0	6,67 Ha	Nej	JB7	Nej	S2	S2	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,67 Ha	0,00 Ha	6,67 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
6-0	2,83 Ha	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,83 Ha	0,00 Ha	2,83 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
7-0	10,20 Ha	Nej	JB7	Nej	S2	S2	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	10,20 Ha	0,00 Ha	10,20 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
9-0	6,65 Ha	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00 Ha	6,65 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,65 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
9-1	4,74 Ha	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00 Ha	4,74 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,74 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
10-0	4,11 Ha	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00 Ha	4,11 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,11 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
10-1	15,75 Ha	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00 Ha	15,75 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	15,75 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
11-0	1,06 Ha	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00 Ha	1,06 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,06 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
12-0	7,29 Ha	Nej	JB7	Nej	S2	S2	0,00 Ha	7,29 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,29 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
13-0	23,40 Ha	Nej	JB6	Nej	S2	S2	0,00 Ha	23,40 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	23,40 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
21-0	7,63 Ha	Nej	JB7	Nej	S2	S2	0,00 Ha	7,63 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,63 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
22-0	5,40 Ha	Nej	JB7	Nej	S2	S2	0,00 Ha	5,40 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,40 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
23-0	8,01 Ha	Nej	JB7	Nej	S2	S2	0,00 Ha	8,01 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,01 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
24-0	7,26 Ha	Nej	JB7	Nej	S2	S2	0,00 Ha	7,26 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,26 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
25-0	4,33 Ha	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00 Ha	4,33 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,33 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
25-1	0,41 Ha	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00 Ha	0,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Obj-167	0,43 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,43 Ha	0,00 Ha	0,43 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Obj-168	0,18 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,18 Ha	0,00 Ha	0,18 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Total:	153,06 Ha						0,00 Ha	96,04 Ha	0,00 Ha	57,02 Ha	0,00 Ha	153,06 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha

Aftalearealer

Aftalearealerne består samlet af 42,3 ha tilhørende Peter Lausten, Øsby Nedergade 8, 6100 Haderslev. Der ansøges om at udbringe husdyrgødning svarende til 39,10 DE. Aftalearealerne ligger i oplandet til det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 15 "Lillebælt" samt beliggende i nitratklasse 1-3 og fosforklasse 1-3, der skal derfor laves særskilt § 16 godkendelse til aftalearealerne (ansøgnings nr. 17674).

Egede arealer

Nitrat – grundvand

Ingen af udbringingsarealerne er beliggende inden for nitratfølsomme indvindingsområder.

Nitrat – overfladevand

Af udbringingsarealerne er 96,04 ha beliggende i nitratklasse I og 57,02 ha er beliggende i nitratklasse III. Se bilag 10 kort over næringsstoffølsomme områder.

Fosfor

Udbringingsarealerne er beliggende inden for opland til sårbar og meget sårbare natura 2000-område, som er overbelastet med fosfor. En del af mark nr. 1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 5-0, 6-0,

7-0, obj 167 og obj 168 er beliggende i fosforklasse 1-3 og en mindre del af mark nr. 1-0, 3-0, 5-0, 6-0 og 7-0 er beliggende i fosfor klasse 2. Der er angivet oplysninger om dræning, vanding og jordbundstype.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Jordtypen er hovedsagelig fin sandblandet lerjord og lerjord (JB 6 og JB7) og ikke vandet eller drænet. Det valgte sædskifte i ansøgningen (S2) består hovedsagelig af 15 procent vinterraps og med 14 procent efterafgrøder. Der anvendes 2,03 % efterafgrøde udover PD- krav. Vurdering af påvirkning af overfladevand i Natura 2000-områder er foretaget i afsnit 7.4."

De beregnede mængder kvælstof og fosfor i husdyrgødningen, som tilføres udbringningsarealerne, udgør i nudrift 20.144 kg N/år og 3.528 kg P/år og efter den ansøgte ændring/udvidelse 20.473 kg N/år og 3.955 kg P/år.

Det maksimale antal dyreenheder med gældende harmoniregler er 1,0075 DE/ha og det reelle dyretryk er 1,25 DE/ha.

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at de generelle krav om fosforoverskud, som det er fastlagt i lovgivningen, er overholdt på disse arealer med de sædskifter, som benyttes.

Der er ikke indgået MVJ aftaler på udbringningsarealerne. Arealerne er ikke beliggende i et SFL-område.

Det vurderes ikke tilstrækkeligt for aftale vedr. CVR-nr 13477299 at følge de generelle regler på modtagers arealer, der er derfor nødvendigt med § 16. (ansøgnings nr. 17647)

Udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos 3. mand til udspreddning eller afsætning af gødning skal anmeldes til kommunen før planårets begyndelse d. 1. august.

Følgende bestemmelser er gældende ifølge § 26 i Bek. nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.

Udbringning af flydende husdyrgødning må kun foretages ved nedfældning eller slangeudlægning.

Ved udbringning af husdyrgødning på ubevoksede arealer skal det nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer.

Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning.

Udbringning af husdyrgødning må ikke ske nærmere end 200 m fra byzone eller samlet bebyggelse på lør-, søn- eller helligdage af hensyn til de omkringboende.

Udbringning af husdyrgødning, ensilagesaft og spildevand må ikke give anledning til unødige gener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

50. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 195,45 ha udspreddningsareal, som fremgår af bilag 5.
51. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens udbringningsarealer svarende til 230,32 DE eller 1,25 DE/ha pr planår (1/8-31/7).
52. De til enhver tid gældende regler i forbindelse med anvendelse og udbringning af husdyrgødning skal overholdes.

53. Udskiftning af udbringningsarealer skal godkendes af Haderslev Kommune.
54. Husdyrgødning må ikke køres ud på et vandmættet, oversvømmet, frossen eller sne-dækket areal.

7.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Enkelte af udbringningsarealerne i det ansøgte projekt ligger op til vandløb, som er beskyttede af naturbeskyttelseslovens § 3. Mark nr. 9-0, 9-1 og 23-0 ligger op til et beskyttet vandløb men er ikke direkte vandløbsnære. Det ene vandløb er målsat som gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk (B1-målsat). Ingen af markerne indeholder skråninger som hælder mere end 6 grader ned mod vandløbene.

Det målsatte vandløb opfylder dens målsætning.

Se beliggenhed af vandløb på bilag 8.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Langs de beskyttede vandløb skal der være en 2 meter dyrkningsfri bræmme i henhold til Vandløbsloven. En dyrkningsfri bræmme langs vandløb skal bl.a. være med til at hindre erosion samt afdrift fra pesticider og gødning.

Målsætningen for vandløbet var ved den seneste undersøgelse i 2005 stort set opfyldt.

Ifølge ændring til husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 717 af 02/07/2009, bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.) må der ikke udbringes flydende husdyrgødning på arealer, som skrånere mere end 6 grader ned mod beskyttede vandløb indenfor de nærmeste 20 meter. Der er vurderet at erosionsrisikoen fra ejendommens udbringningsarealer er ringe, da der er begrænset fald (mindre end 6 grader) på udbringningsarealerne der afvander til vandløb. Derfor er det vurderet at vandløbslovens bræmmebestemmelse om at der skal der være en 2-meter udyrket bræmme er tilstrækkelig til at hindre erosion

Der er vurderet at de generelle lovkrav er tilstrækkelige til at beskytte vandmiljøet og organismer der lever i vand i forbindelse med udspreddning af bekæmpelsesmidler. Der gøres opmærksom på at det for mange almindelige sprøjtemidler er et afstandskrav, der forbyder brug i en afstand der er mindre end 10 m fra vandløb og søer, og for enkelte midler er afstandskravet højere. Afstandskravene er indført for at beskytte organismer, der lever i vand. Der stilles ikke vilkår til påvirkningen af vandløb.

7.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udbringningsarealerne, afvander via mindre vandløb og grøfter til Haderslev fjord og videre ud til "Lillebælt" der er udpeget som EF-habitat område nr. 96, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 47 og Ramsar-område nr. 15. Arealerne er beliggende i et opland der er udpeget som et sårbar Natura 2000 område.

De beregnede mængder kvælstof og fosfor i husdyrgødningen, som tilføres udbringningsarealerne, udgør i nudrift 20.144 kg N/år og 3.528 kg P/år og efter den ansøgte ændring/udvidelse 20.473 kg N/år og 3.955 kg P/år.

Beregning af det maksimale dyretryk er 1,0075 DE/ha og det reelle dyretryk er 1,25 DE/ha. Beregning af udvaskning af N ved Farm N viser at udvaskningen er 47,80 kg N/ha ved det maksimale dyretryk og udvaskningen ved det reelle dyretryk er på 47,60 kg N/ha. Reduktionsprocenten angivet til 71,96. Der anvendes 2.03 % flere efterafgrøder end PD krav.

Udvaskningskravet til nitrat til overfladevand er overholdt.

En del af mark nr. 1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 5-0, 6-0, 7-0, obj 167 og obj 168 er beliggende i fosfor klasse 1-3 og en mindre del af mark nr. 1-0, 3-0, 5-0, 6-0 og 7-0 er beliggende i fosfor klasse 2. Arealerne er ikke drænet.

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at de generelle krav om fosforoverskud, som det er fastlagt i lovgivningen, er overholdt på disse arealer med de sædskifter, som benyttes. Der tilføres 25,8 kg P/ha/år i ansøgt drift og bortføres 26,7 kg P/ha/år således at overskuddet er - 0,9 kg P/ha/år.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Udbringningsarealerne udgør samlet ca. 195,45 ha inklusiv aftalearealer. De afvander til Natura 2000-området "Lillebælt ". Vurdering af påvirkning af overfladevand i Natura 2000-områder er foretaget i afsnit 7.4."

Det fremgår af basisanalysen for vanddistrikt 50 som denne del af Lillebælt tilhører, at Miljøtilstanden i Lillebælt og i fjordene er stærkt påvirket af tilførslerne af kvælstof fra jordbruget i morænelandskabet lokalt omkring fjordene og i Lillebælt. Haderslev kommune vurderer ikke, at der er grundlag for at skærpe beskyttelsesniveauet for dette vandområde udover beskyttelsesniveauet for vandområdet beliggende i Natura 2000-området.

Udbringningsarealerne er alle beliggende i nitratklasse i opland til Natura 2000 vurderer kommunen at være omfattet af de generelle harmoniregler, idet reduktionspotentiale fra rodzone til vandområde er beliggende i intervallet 0-50 % og recipienten er mindre kvælstof sårbar.

Arealerne er beliggende i oplande til sårbare og meget sårbare Natura 2000 områder hvor en del af mark nr. 1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 5-0, 6-0, 7-0, obj 167 og obj 168 er beliggende i fosforklasse 1-3 og en mindre del af mark nr. 1-0, 3-0, 5-0, 6-0 og 7-0 er beliggende i fosfor klasse 2. Arealerne er ikke drænet og der er ifølge husdyrgodkendelse.dk dokumenteret et fosforunderskud på arealerne på 0,9 kg P/ha/år. Kravet for eftersituationen er et maksimalt overskud på 2,3 kg P/ha/år for arealer med fosfortal under 4 eller udrænet eller for arealer der ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor.

Samlet vurderer Haderslev Kommune, at der skal stilles enkelte vilkår til arealerne ud over de gældende harmoniregler.

Vurdering af påvirkning af slutrecipienten Vadehav og Lillebælt behandles i 7.4.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

55. Ansøger er ansvarlig for, at gylleudbringning på gylleaftaler udføres i henhold til de vilkår der er opsat i godkendelsen for det enkelte areal. Vilkåret omfatter kun de aftalearealer, hvorpå ansøger levere gyllen udbragt.
56. Fosforoverskuddet må ikke overstige 2,3 kg P/ha/år. Det forudsættes at der ikke tilføres fosfor med handelsgødning/uorganisk gødning, såfremt der er balance eller fosforoverskud på arealerne (startgødning til majs undtaget). Der må ikke tilføres arealerne anden organisk gødning med indhold af fosfor.

57. Der skal på bedriftens udbringningsarealer være mindst 2,03 % efterafgrøder, ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår, artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødskning.

7.4 PÅVIRKNING AF BESKYTTET NATUR, NATURA 2000 OG ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSKRAV (BILAG IV ARTER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Naturområder omfattet af husdyrlovens § 7

I henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK. nr. 1695 af 19/12/2006, bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 DE, husdyrgødning, ensilage m.v.) skal al udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker, ske ved nedfældning indenfor 1000 m til de § 7-naturtyper, som er defineret i husdyrloven. Dette tiltag vil være med til at begrænse ammoniakfordampningen fra markerne til de sårbare naturtyper. Der er i denne ansøgning ingen udbringningsarealer som ligger inden for bufferzone til § 7-arealer.

Se bilag 9 for beliggenhed af udbringningsarealer i forhold til § 7-arealer.

Naturområder og arter omfattet af habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder samt udpegede arter, som skal beskyttes. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes Ramsarområder, fuglebeskyttelsesområder og habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver, og de tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. De udpegede arter omtales normalt som "bilag IV-arter", fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV.

Ifølge Habitatbekendtgørelsen er en kommune forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrloven. De vigtigste regler i habitatbekendtgørelsen er i denne forbindelse:

§ 7, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 11, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

– **beskadige eller ødelægge** yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a)

– ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b i alle livsstadier

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er "Lillebælt", der er udpeget som hhv. fuglebeskyttelsesområde (F47), habitatområde (H96) og RAMSAR-område nr. 15. Natura 2000-området ligger ca. 500 m øst for det nærmeste udbringningsareal i ansøgte projekt.

Alle udbringningsarealerne i ansøgte projekt afvander til Lillebælt som er en del af Natura 2000-området "Lillebælt", der er udpeget som hhv. Ramsarområde (R15), fuglebeskyttelsesområde (F47) og habitatområde (H96).

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes området "udpegningsgrundlag". I bilag 14 findes beskrivelse af Natura 2000-områder samt udpegningsgrundlagene herfor.

Se bilag 8 for beliggenhed af Natura 2000-områder i forhold til det ansøgte projekt.

En række arter omfattet af habitatdirektivet bilag IV kan muligvis have yngle- og rasteområde på eller omkring det ansøgte projekts arealer. Disse arter gennemgås i bilag 13.

Naturområder omfattet af naturbeskyttelsesloven.

Naturbeskyttelseslovens § 3 sikrer en række naturarealer mod tilstandsændringer. De § 3-beskyttede naturarealer er: søer større end 100 m², vandløb (hvis de er udpegede som beskyttede), heder, moser, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev, når sådanne naturtyper enkeltvis eller tilsammen er større end 2.500 m² i sammenhængende areal. Moser under 2.500 m² er dog også beskyttede, når de ligger i forbindelse med beskyttede søer eller vandløb.

Ifølge Haderslev Kommunes vejledende registrering ligger der en § 3 mose samt 3 vandhuller op til ejendommens udbringningsarealer i Haderslev Kommune.

Beliggenheden af naturarealer i forhold til udbringningsarealer ses af bilag 9.

Beskyttede fortidsminder og sten- og jorddiger

Museumslovens § 29 (LBK nr. 1515 af 14/12/2006, bekendtgørelse af museumsloven) beskytter fortidsminder samt jord- og stendiger mod tilstandsændringer, og stiller krav om en 2 m dyrknings- og gødningsfri bræmme omkring fortidsminder. Det er ejeren af arealerne, der til enhver tid er ansvarlig for denne forpligtelse. Ifølge Haderslev kommunes registreringer ligger der et beskyttet dige langs med skel på mark nr. 4-0, 9-1, 10-1, 11-0, 12-0, 21-0 og 22-0 samt mark nr. 9-0 og 13-0 indeholder beskyttede diger. De enkelte udpegninger fremgår af bilag 8.

Der kan forekomme flere arealer, som er beskyttede af naturbeskyttelsesloven hhv. museumsloven end de registreringer, der fremgår af kortbilaget, da kommunens registrering kun kan betragtes som vejledende. Såfremt der er tvivl om et område er omfattet af naturbeskyttelsesloven eller museumsloven, kan Haderslev Kommunes natur- og landbrugsgruppe kontaktes for en nærmere afklaring.

Beskyttelseskrævende og fredede arter

En række arter er omfattet af artsfredning (jvf. BEK nr. 901 af 11/07/2007, bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter mv., indfangning af og handel med vildt og pleje af tilskadekommet vildt), eller vurderet som værende beskyttelseskrævende ifølge det danske rødliste system. Bilag IV-arterne som behandles senere, tilhører denne kategori. I forbindelse med Sønderjyllands Amts kortlægning af løvfrø i 2006, er der ikke registreret løvfrø mm. i vandhuller i nærheden af udbringningsarealer i ansøgte projekt. Nærmeste registrering er registreret ca. 600 m vest for mark 25-0 ved Skarup. Haderslev Kommune har ikke kendskab til forekomst af andre arter tilhørende denne kategori i området som berøres af det ansøgte projekt.

Udpegninger i Regionplan 2005-2016 - nu landsplandirektiv

Flere af udbringningsarealerne er beliggende i område, der i landsplandirektivet (Regionplan 2005-2016, Sønderjyllands Amt, Teknisk forvaltning, 2005) er udpeget som uforstyrrede landskaber og værdifulde kystlandskaber samt områder med naturinteresser. Endelig er der tre biologiske korridorer som passerer enkelte udbringningsarealer tæt på skel til enkelte af markerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Påvirkning af naturområder omfattet af husdyrlovens § 7

Udbringning af flydende husdyrgødning på de arealer som ligger indenfor bufferzone til § 7 arealer skal i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, ske ved nedfældning på sort jord og græsmarker. Dette vil reducere ammoniaknedfaldet i § 7-arealerne. Afstanden mellem § 7-arealer og udbringningsarealer er 2,4 km. I denne afstand vurderes randeffekter ikke at udgøre en trussel mod § 7 arealerne, ligesom udvaskning fra udbringningsarealerne ikke vurderes

at udgøre en risiko. Haderslev Kommune vurderer samlet, at udbringning af husdyrgødning i det ansøgte projekt ikke vil påvirke naturarealer omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7.

Påvirkning af naturområder og arter omfattet af habitatbekendtgørelsen

Den korteste afstand mellem det nærmeste Natura 2000-område "Lillebælt" og udbringningsarealerne i det ansøgte projekt er 500 m. På baggrund af denne afstand vurderes merdepositionen stammende fra udbringning af husdyrgødning ikke at være af en størrelsesorden, der kan påvirke Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag. Ligeledes kan der ses bort fra randpåvirkninger i form af afdrift og overfladeafstrømning af gødning.

Da udbringningsarealerne i ansøgte projekt afvander til Natura 2000-området "Lillebælt", kan udvaskning af næringsstoffer fra udbringningsarealer udgøre en risiko for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Ifølge basisanalysen for Natura 2000-området "Lillebælt" er flere af naturtyperne på udpegningsgrundlaget truet af næringsstofbelastning, herunder vurderes kystlagunerne som værende truet af næringsssalte. Kystlagunerne er karakteriseret ved at have et begrænset vandskifte, og tilstanden heri vil i særlig grad påvirkes af de direkte udledninger. I basisanalysen for Vanddistrikt 50 som Lillebælt tilhører, angives at miljækvalitetsmålsætningen om et upåvirket eller kun svagt påvirket plante- og dyreliv ikke er opfyldt. Målsætningen vurderes heller ikke at kunne opfyldes i 2015 og målet om en god tilstand senest i 2015 jvf. vandrammedirektivet, vil således ikke kunne nås. Årsagen hertil er først og fremmest næringsstoffertilførslen fra land samt tilførsel af kvælstof fra atmosfæren. Landbruget udpeges som den største kilde til kvælstoftilførsel, mens fosfortilførslen er mere lige fordelt mellem landbruget og punktkilder.

Det jyske opland til den marine del af Natura 2000-området "Lillebælt" udgør ca. 46.000 ha. De 195,45 ha, inklusiv aftalearealer, i ansøgte projekt som afvander til Natura 2000-området, svarer til ca. 4 ‰ af det samlede jyske opland.

Udvaskningen i den nuværende situation fra rodzonen udgør 48,8 kg N/ha ifølge Farm-N beregningerne, og i den ansøgte situation forventes udvaskningen at blive 47,9 kg N/ha. Den samlede reduktion i udvaskningen kan opgøres til 175,9 kg N. Heri er ikke indregnet reduktion af kvælstof under rodzonen. Denne kan opgøres ud fra reduktionspotentialekortet i www.miljoportalen.dk, som angiver et reduktionspotentiale på 51-75 %. Reduktionen i udvaskningen kan herefter opgøres til $175,9 \cdot (1 - 0,51) = 86,2$ kg N/år.

Den gennemsnitlige kvælstofudvaskning fra arealer i Danmark er af Miljøministeriet estimeret til 60 kg N pr. ha pr. år, hvoraf en eventuel anvendelse af husdyrgødning normalt kan påvirke udvaskningen med maks. 10 kg N pr. ha pr. år. Der sker herudover en tilførsel af kvælstof fra andre kilder i oplandet end landbrugsdrift. Der er i kapitel 7.3 redegjort for nitratudvaskning i ansøgte projekt og konkluderet at husdyrlovens beskyttelsesniveau er overholdt med en nitratudvaskning på 47,90 kg N pr. ha pr. år. Haderslev Kommune vurderer, at den beregnede nitratudvaskning til overfladevand på 47,90 kg N pr. ha pr. år ligger under gennemsnittet for landbrugsarealer. På baggrund deraf, samt udbringningsarealernes størrelse i forhold til det samlede opland til "Lillebælt", vurderes det, at nitratudvaskning fra det ansøgte projekt i sig selv ikke kan påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Fosforoverskuddet i ansøgte projekt er beregnet til -0,9 kg P pr. ha. pr. år. Der er i kap. 7.1 redegjort for at kravet til fosforoverskud er 2,3 kg P pr. ha. pr. år og dermed er overholdt. Der ligger ikke stærkt skrånende udbringningsarealer ned til vandløb. Haderslev Kommune vurderer at der ikke er risikoen for overfladetab af fosfor fra udbringningsarealerne. På baggrund af fosforoverskuddet, samt den ringe risiko for overfladetab af fosfor, vurderer Haderslev Kommune at fosforudvaskningen fra ansøgte projekt ikke vil påvirke Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag væsentligt.

Med hensyn til den kumulative effekt vurderer Haderslev Kommune, at husdyrlovens beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at sikre overfladevand i Natura 2000-områder imod en væsentlig påvirkning fra det samlede opland. Opdelingen af oplandet til "Lillebælt" i nitrat- og fosforklasser vil, efterhånden som landbrugsbedrifterne får en miljøgodkendelse eller – tilladelse, resultere i en samlet reduceret næringsstoffudvaskning. Haderslev Kommune vurderer der-

for, at projektet heller ikke i sammenhæng med andre projekter og husdyrbrug, vil påvirke Natura 2000-området væsentligt pga. næringsstofudvaskning. I øvrigt afventer kommunen vand- og naturplanerne, som skal sikre at overfladevand opnår en god tilstand, og at de udpegede naturtyper og arter opnår en gunstig bevaringsstatus.

På baggrund af gennemgangen i bilag 15 vurderer Haderslev Kommune, at der ikke skal stilles supplerende vilkår for at sikre potentielle yngle- og rasteområder for nedenstående bilag IV-padder.

Løgfrø, løvfrø, spidssnudet frø, strandtudse og stor vandsalamander

Området som berøres af projektet, ligger inden for det naturlige udbredelsesområde for løgfrø, løvfrø, spidssnudet frø og stor vandsalamander. Løvfrø er kortlagt i den "gamle" Haderslev Kommune i perioden 1996-2000 og er fundet på en lang række lokaliteter. Løvfrøs bevaringsstatus er ifølge Danmarks indberetning til EU ugunstig. En af årsagerne hertil er overskygning, tilgroning og næringsbelastning af dens ynglesteder. Der blev ved grundig kortlægningen i 1996-2000 ikke gjort fund af løvfrø i området omkring det ansøgte projekt. Haderslev kommune vurderer at løvfrø ikke er særlig udbredt i området. Øvrige mindre velegnede vandhuller kan udelukkes at være potentielle yngle- og rasteområde for løvfrø eller andre bilag IV-padder som f.eks. spidssnudet frø, der stiller mindre krav til vandhullernes kvalitet, idet de alle er stærkt tilgroede.

Samlet set vurderes udbringning af husdyrgødning i ansøgte projekt ikke at kunne påvirke de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag væsentligt. Ligeledes vurderes det, at ansøgte projekt ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra udbringning af husdyrgødning i projektet er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 samt § 11, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen regler herom.

Påvirkning af naturområder omfattet af naturbeskyttelsesloven

Der er i det ansøgte projekt enkelte udbringningsarealer for husdyrgødning, som indeholder § 3-beskyttede naturarealer. Udbringning af husdyrgødning kan føre til tilstandsændringer på tilstødende naturarealer. Påvirkningen kan dels ske ved merdeposition af ammoniak i særligt næringsfølsomme naturarealer, dels ved erosion, afdrift, udvaskning og overfladeafstrømning af gødning.

Besigtigelsesdata fra 2009 beskriver mosen som en næringsrig og kulturpåvirket rørsump og pilekrat med dominans af tagrør og høje stauder. Der er ikke forekomst af arter, som kræver særligt næringsfattige forhold. Naturtilstanden er vurderet til at være moderat.

Der ligger ikke stærkt skrånende udbringningsarealer med særlig risiko for overfladeafstrømning op til særligt næringsfølsomme følsomme terrestriske naturarealer.

Haderslev Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning i ansøgte projekt, ikke vil påvirke naturtilstanden af de omkringliggende § 3 beskyttede naturarealer væsentligt.

Påvirkning af beskyttede sten- og jorddiger.

Arealanvendelsen i det ansøgte projekt vurderes ikke at være af en karakter der påvirker de beskyttede sten- og jorddiger.

Påvirkning af Beskyttelseskrævende og fredede arter

Naturområderne vurderes jvf. ovenstående ikke at give anledning til tilstandsændringer af beskyttede naturarealer. Der er ikke registreret løvfrø eller andre fredede eller beskyttelseskrævende arter mv. i projektområdet. Ansøgte projekt vurderes derfor ikke at være i konflikt med beskyttelsen af fredede, rødlistede eller beskyttelseskrævende arter.

Påvirkning af udpegninger i Regionplan 2005-2016 - nu landsplandirektiv

Da det ansøgte projekt ikke vurderes at forringe kvaliteten eller omfanget af naturområder, vurderes der ikke at være konflikter i forhold til udpegninger i landsplandirektivet.

7.5 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

Der findes ikke udbringningsarealer i nitratfølsomme indvindingsområder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Udbringningsarealerne er ikke beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder. På baggrund heraf vurderes at projektet ikke medfører væsentlige problemer i forbindelse med nitratbelastning af grundvandsressourcer.

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøgningens oplysninger om BAT-forholdene for staldindretning, foder, forbrug af vand og energi samt opbevaring og behandling af husdyrgødning fremgår af de forudgående afsnit, henholdsvis afsnit 4.1, 4.3, 4.5 og 5.2 i denne godkendelse.

Nedenstående oplysningerne om BAT-forholdene vedrørende management og udbringning af husdyrgødning fremgår yderligere af ansøgningen:

Management/godt landmandsskab:

- Ejeren står selv for pasningen af bedriften.
- I årsrapporten for bedriften registreres forbrug af handelsgødning, energi, indkøbt foder / råvarer, pesticider og vandforbrug.
- Affaldet bliver så vidt muligt sendt til genbrug.
- På ejendommen bliver der udarbejdet gødningsplaner og gødningsregnskaber, så forbruget af såvel handelsgødning og husdyrgødning kan dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold, som tiltrækker skadedyr.
- Staldene kontrolleres dagligt og små reparationer udføres med det samme og ellers tilkaldes service for at udbedre skaderne, når der er behov for det.
- Der er lavet en beredskabsplan, hvor forholdsreglerne ved uheld med kemikalier, gylle, brand m.v. er beskrevet.
- Ejeren bruger "godt naboskab" ved gyllekørsel, da der sendes sms-varsling til berørte naboer. Der tages også hensyn til vindretningen ved gyllekørsel, når der for eksempel er konfirmation i nærområdet eller i forbindelse med marker længere væk fra ejendommen.

Udbringning af husdyrgødning:

- Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til de gældende regler, og foregår i videst mulige omfang efter godt landmandsskab, dvs. ingen udbringning i weekender og helligdage.
- Landmanden laver gyllekørsel efter godt landmandsskab, idet han udsender SMS-varsling, og tager hensyn til naboers højtidligheder, som f.eks. konfirmationer osv. Desuden prøver han at køre, når vindretningen er bedst i forhold til hans naboer.
- På veletablerede afgrøder køres ud med gyllevogn med drypfri slæbeslanger. Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder minimeres ammoniakfordampningen, såvel som lugtgenerne på grund af mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Ved afgrødehøjde under 10 cm bør det tilstræbes at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
- Gyllen udbringes med slæbeslanger eller nedfældes, for at mindske lugtgenerne og ammoniakfordampning mest muligt.
- Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

BAT-forholdene for foder, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring og behandling af husdyrgødning fremgår af de forudgående afsnit, henholdsvis afsnit 4.1, 4.3, 4.5 og 5.2 i denne godkendelse. Haderslev Kommune har herunder vurderet på BAT i forhold til den samlede ammoniakemission fra anlægget samt i forhold til management og udbringning af husdyrgødning.

Ammoniak

Den ansøgte produktion sker dels i eksisterende staldanlæg, ombyggede staldanlæg og i nye kalvehytter. Haderslev Kommune har vurderet, hvad er BAT for de enkelte staldafsnit i forhold til ammoniakemission. På baggrund heraf er det beregnet, hvor stor den samlede ammoniakemission fra anlægget må være for at husdyrbruget lever op til BAT, jf. tabel 8.1.

Tabel 8.1. Samlet BAT-niveau i fht. ammoniakemission.

Staldafsnit	Dyretype	BAT	Antal producerede dyr	Max. NH ₃ -emission pr. dyr* [kg/år]	Max. NH ₃ -emission i alt [kg/år]
1.1.1 Bygning 4 FRATS	Smågrise (7,2 – 30 kg)	Vejledende standard BAT-krav fra Mst., for eksisterende stald, delvis fast gulv (hørringsudkast)	4.800	0,071 X 0,9997 = 0,071	341
1.1.1 Bygning 4 FRATS	Slagtesvin (30 – 105 kg)	Vejledende standard BAT-krav fra Mst., for eksisterende stald, 50-75 % fast gulv	3.000	0,29 X 1,054 = 0,306	918
1.1.2 Bygning 5 Slagtesvinestald	Slagtesvin (30 – 105 kg)	Vejledende standard BAT-krav fra Mst., for eksisterende stald, 50-75 % fast gulv	1.500	0,29 X 1,054 = 0,306	459
1.1.3 Bygning 6 FRATS	Smågrise (7,2 – 30 kg)	Vejledende standard BAT-krav fra Mst., for eksisterende stald, delvis fast gulv (hørringsudkast)	2.700	0,071 X 0,9997 = 0,071	192
1.1.3 Bygning 6 FRATS	Slagtesvin (30 – 105 kg)	Vejledende standard BAT-krav fra Mst., for eksisterende stald, 50-75 % fast gulv	2.700	0,29 X 1,054 = 0,306	826
I alt					2.736

*Korrigeret i fht. vægtgrænser

BAT-niveau er fastlagt på baggrund af følgende:

1.1.1: Der er tale om en eksisterende stald, som er indrettet med delvis spaltegulv. Der sker ingen ændringer af selve staldsystemet. For smågrise er staldsystemet toklimastald, delvis spaltegulv og for slagtesvin delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv.

1.1.2: Der er tale om en eksisterende stald, som er indrettet med delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv.

1.1.3: Der er tale om en eksisterende stald, som er indrettet med delvis spaltegulv. Der sker ingen ændringer af selve staldsystemet. For smågrise er staldsystemet toklimastald, delvis spaltegulv og for slagtesvin delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv.

Den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget må således maksimalt være 2.736 kg N pr. år. Der er metodefrihed, hvorfor husdyrbruget selv må bestemme, hvordan ammoniakemissionen bringes ned på det maksimalt tilladte, f.eks. valg af gulvtyper, fodertiltag, gyllekøling mv. På Sparlundvej 40 er der gjort følgende tiltag for at leve op til BAT: Der anvendes foder med reduceret indhold af råprotein til slagtesvinene. Den samlede ammoniakemission fra det ansøgte projekt udgør 2.734 kg N pr. år.

Management

Kommunens BAT-niveau for management for § 12-sag indeholder følgende elementer:

- Rengøring
- Gødningsplan
- Markplan
- Skadedyrsbekæmpelse
- Egenkontrol
- Vandforbrug
- Energiforbrug
- Beredskabsplan m.m.(Oversættelse af beredskabsplaner o.l. til engelsk, tysk eller andre fremmedsprog kan være relevant.)

Kommunen, at der ved de beskrevne tiltag til hensigtsmæssig drift af ejendommen samt supplerende vilkår sikres et tilstrækkelig niveau for management på ejendommen.

Det vurderes således, at ejendommens management er at betragte som BAT.

Udbringning

Udgangspunktet for kommunens BAT-niveau for udbringning af husdyrgødning er kravene i Husdyrbekendtgørelsen.

Idet husdyrgødning udspreddes i overensstemmelse med gældende regler som dermed også opfylder de krav, der er opført i BREF dokumentet og til kommunens BAT-niveau. Ud fra ovenstående vurderes det, at projektet samlet set opfylder kravene til renere teknologi set i forhold til de investeringer, der vil være rimeligt at kræve at denne størrelse husdyrproduktion.

Samlet vurdering for alle 6 BAT-områder

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes, og at driften af husdyrbruget lever op til kravene til BAT. Der stilles dog vilkår om, at staldsystemet i eksisterende stalde, som ikke ændres i forbindelse med dette projekt, skal leve op til bedste tilgængelig staldsystem senest ved næste gennemgribende reovering af inventaret eller i forbindelse med revurdering af denne miljøgodkendelse i 2018. Derudover stilles der ligeledes vilkår om, at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer,

nye metoder eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen fra ejendommen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

58. Den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget må maksimalt udgøre 2.736 kg N pr. år.
59. I samtlige staldafsnit skal staldsystemet leve op til bedste tilgængelig staldsystem senest ved næste gennemgribende reovering af inventaret eller i forbindelse med revurdering af denne miljøgodkendelse i 2018, dog senest **dato** 2018.
60. Landbruget skal under tilsynet redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nye metoder eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen fra ejendommen.

9 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

9.1 ALTERNATIVE LØSNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Hvis der ikke kan meddeles godkendelse til det ansøgte projekt vil den hidtidige drift fortsætte uændret.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

En uændret fortsat drift svarende til den hidtidige svarer til 0-alternativet, som behandles i afsnit 9.2.

9.2 0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

0-alternativet er at opretholde produktionen på det nuværende produktionsniveau. Det vil sige at den hidtidige drift vil fortsætte uændret.

Husdyrbruget have svært ved at følge med i strukturudviklingen, hvorfor det vil have økonomiske omkostninger at nægte udvidelsen af husdyrbruget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er Haderslev Kommunes vurdering, at den ændrede miljøpåvirkning, der kommer som følge af ændringerne på ejendommen ikke påvirker lokalområdet i negativ retning, se nærværende miljøgodkendelse.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet kontra ændringen på ejendommen, er det Haderslev Kommunes vurdering, at udvidelsen på ejendommen ikke vil betyde større gener for naboerne end ved den nuværende produktion – jf. afsnit om lugt-, støj- og fluegener samt lysforhold.

Det ansøgte projekt reducerer ammoniakemissionen med ca. 543 kg pr. år. Det er Haderslev Kommunes vurdering, at den påvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på ejendommen ikke påvirker miljøet i negativ retning, se nærværende miljøgodkendelse.

Det er Haderslev Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på ejendommen, ikke vil være væsentlig forskellige fra konsekvenserne for det ansøgte projekt.

10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved ophør af driften af husdyrbruget vil der blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Her tænkes på bortskaffelse af oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Haderslev Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

Der er sat vilkår om oprydning, så risiko for forurening og gener i form af f.eks. lugt, fluer og skadedyr begrænses, og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand. Det er kommunen, som i givet fald vurderer om foranstaltningerne er tilstrækkelige og tilfredsstillende stand er opnået indenfor en rimelig tidsfrist.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

61. Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
62. Ved ophør af husdyrbruget skal der foretages en oprydning, som kan accepteres af Haderslev kommune, herunder tømning af gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer m.v. rengøring af staldanlæg, bortskaffelse af kemikalier og sprøjtemidler til godkendt modtager m.v. Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning.
63. Alle olietanke tømmes. Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

11 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er i ansøgningen oplyst følgende vedrørende egenkontrol:

- I forbindelse med pumpning af gylle fra fortank til beholder kontrolleres om der er plads, inden den overvågede pumpning finder sted.
- Gyllepumpen er forsynet med en timer, således at der ikke pumpes mere gylle fra beholderen end hvad der svarer til indholdet af en gyllevogn.
- Der kontrolleres for flydelag i gylletank og der føres logbog.
- Efter tømning af gylletanken etableres der flydelag.
- Der udføres 10 års-beholderkontrol af gylletanke af autoriseret kontrollør.
- Der pumpes gylle fra staldene og over i gyllebeholderen en gang om ugen. Dette vil også ske i ansøgt drift.
- Ejendommens elinstallationer bliver hvert 5. år gennemgået af autoriseret el-installatør.
- Efter hvert hold slagtesvin vaskes staldene og ventilatorerne for at mindske smittepreset og for at undgå friktion.
- Der er alarmer på både ventilation og foderanlæg og ved uregelmæssigheder får ejeren besked herom og kan udbedre fejlene.
- Foderplaner udarbejdes, så blandingen altid er optimeret.
Der udarbejdes sprøjtejournal.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ansøger har redegjort for egenkontrol.

Der er i godkendelsen redegjort for vilkår til egenkontrol vedrørende ventilationsanlæg, dyrehold, ressourceforbrug og gødning. Derudover stilles der nedennævnte vilkår til egenkontrol/driftsjournal, hvorved det vurderes, at egenkontrollen på Sparlundvej 40 er tilstrækkelig.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for management og dokumentation:

Egenkontrol - generelt

64. Oplysningerne fra egenkontrollen skal opbevares samlet, være opstillet overskueligt, hele tiden være opdateret og være lettilgængelige for tilsynsmyndigheden.
65. Oplysningerne skal fremvises for miljømyndigheden på forlangende og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.

Egenkontrol – dyrehold

66. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal og vægt af indsatte grise, antal dyr bortskaffet til destruktion, antal og vægt af dyr sendt til slagting samt eventuelt solgte levende dyr. Dokumentation kan være i form af E-kontrol eller kvitteringer fra indkøb, destruktionsanstalt, slagteri m.v. Driftsjournalen skal fremvises til miljømyndigheden på forlangende, og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.
67. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for de seneste 3 år for dyreholdets størrelse i form af gødningsregnskab, driftsregnskab på ejendommen, slagterifregninger, CHR udskrifter eller lignende.

Egenkontrol – ventilation

68. Ventilationsanlæg i stald nr. 5, 6 og 7 skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Ventilationsanlæg skal rengøres mini-

mum én gang årligt. Driftsjournal herfor skal indeholde oplysninger om dato for kontrol og rengøring.

Egenkontrol – ressourceforbrug

69. Virksomhedens el-forbrug skal kunne dokumenteres for tilsynsmyndigheden, f.eks. ved kvittering fra elselskabet.
70. Vandforbruget skal registreres i en driftsjournal årligt.

Egenkontrol – foder

71. Mængde af forbrugt foder samt opstået spild skal registreres i en driftsjournal.
72. Blanderecept eller indlægsseddel fra indkøb af foder skal gemmes i mindst 5 år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

Egenkontrol – skadedyr

73. Af driftsjournalen skal det fremgå, hvornår der er foretaget rotte- eller fluebekæmpelse, med hvad og hvordan.

Egenkontrol – affald

74. Der skal kunne fremvises kvitteringer over bortskaffet farligt affald. Af kvitteringerne skal der fremgå affaldstyper og mængder, benyttet affaldstransportør og modtageranlæg.
75. Virksomheden skal løbende registrere afhentede døde dyr til destruktionsanstalt.

12 OFFENTLIGGØRELSE, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

Offentliggørelse

Meddelelse om miljøgodkendelse i henhold til Husdyrbruglovens § 12, stk. 2 eller § 12 stk. 3 for Sparlundvej 40, 6100 Haderslev, matr. nr. 13 Øsby Ejerlav, Øsby vil blive annonceret i Budstikken onsdag d. 12.01.2011.

Klagevejledning og søgsmål

Godkendelsen kan påklages til Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 84 - 87.

En eventuel klage skal indgives skriftligt og stiles til Miljøklagenævnet, men sendes til Haderslev Kommune, som umiddelbart efter klagefristens udløb sender klagen videre til Miljøklagenævnet ledsaget af denne afgørelse og det materiale, som er indgået i sagens bedømmelse.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Haderslev Kommune i hænde senest onsdag d.09.02.2011 kl. 15.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Ønskes afgørelsens gyldighed afprøvet ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter godkendelsen er offentliggjort eller, hvis sagen påklages, inden 6 måneder efter at den endelige administrative afgørelse foreligger.

En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Udnyttelse af godkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i denne godkendelse. Udnyttelsen af godkendelsen sker på eget ansvar, idet Miljøklagenævnet i tilfælde af klage kan ændre eller ophæve en miljøgodkendelse.

Underretning

Denne afgørelse er sendt til:

Pr post:

- Preben Bramming, Sparlundvej 40, 6100 Haderslev
- Torben Lund, Øsby Nedergade 10, 6100 Haderslev
- Tina Skøtt, Jormorvej 17, 6100 Haderslev
- Hans Efsen, Solkær 16, 6100 Haderslev
- Jens Peter Skøtt, Steveltvej 49, 6100 Haderslev
- Peter Lausten, Øsby Nedergade 8, 6100 Haderslev
- Jørgen Nissen, Jormorvej 4, 6100 Haderslev
- Øsby Vandværk I/S, Øsby Stadionvej 55, 6100 Haderslev

Pr e-mail med vedhæftet fil:

- Janni N. Nielsen, Sønderjysk Landboforening, Billundvej 3, 6500 Vojens
e-mail: jnn@slf.dk

- Miljøministeriet, miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
e-mail: post@rib.mim.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Pr e-mail med link til kommunens hjemmeside

- Embedslægerne i Region Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
e-mail: syd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: bent.karlsson@mail.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund, Tom Donbæk, Vestergade 25, 6510 Gram
e-mail: td@ledon.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

13 BILAG

GRUNDLAG FOR VILKÅR OG LOVGIVNING

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen, og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og i følgende af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser, vejledninger og orienteringer:

- *Bek. nr. 294 af 31 marts 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.*
- *Vejledning 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug*
- *Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen*
- *Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder*
- *Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder*
- *Vejledning nr. 6/1997 om kontrol af gyllebeholdere*
- *Vejledning om logbog for beholdere med flydende husdyrgødning*
- *Vejledning nr. 7/1993 om Erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.m.*
- *Vejledning nr. 3/1994 om tilsyn med landbrug*
- *Vejledning nr. 12/1992 Om Håndhævelse af Miljøbeskyttelsesloven*
- *"Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK*

Lovgivning

Udover Vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er virksomheden underlagt bestemmelserne i gældende love og bekendtgørelser.

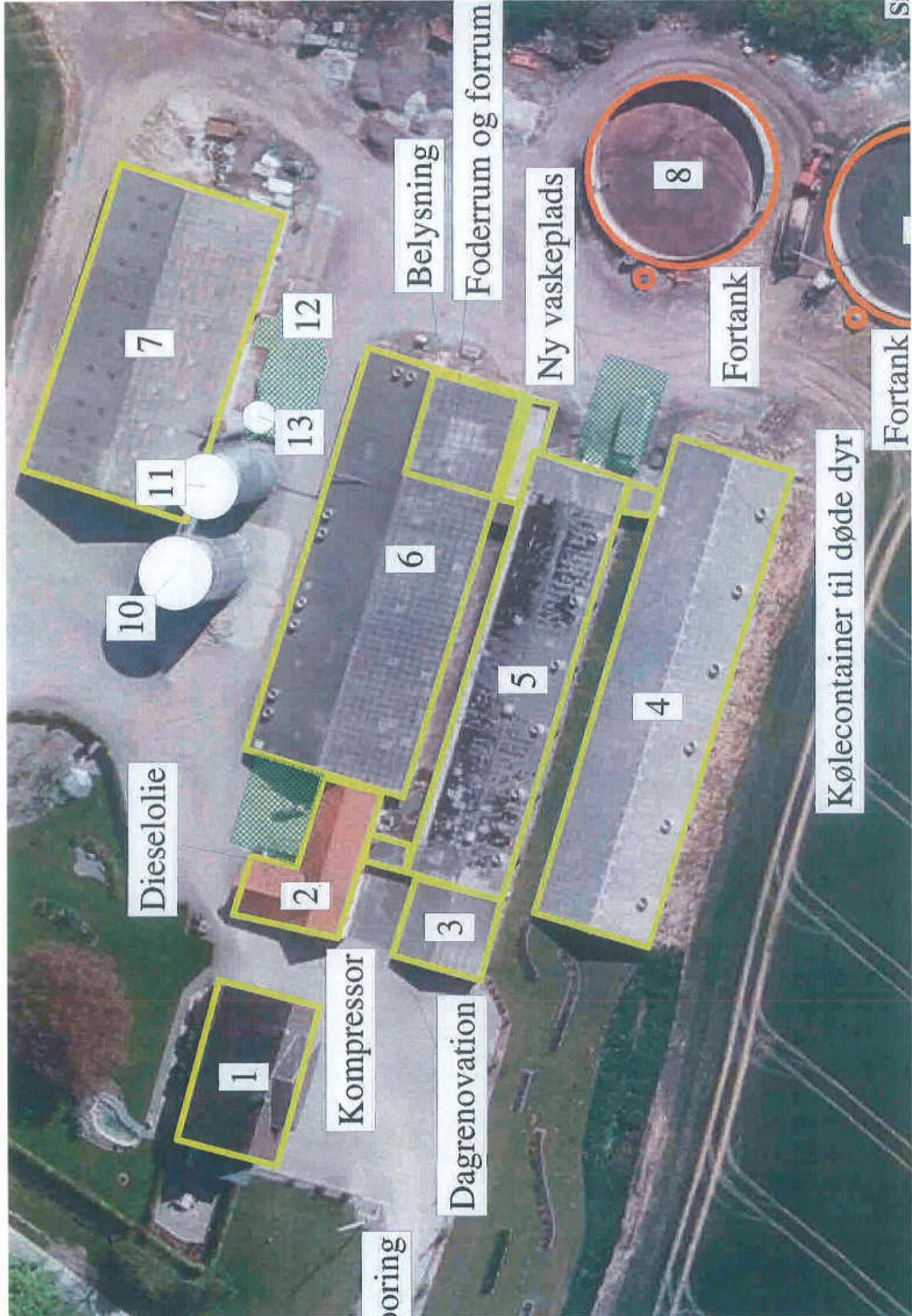
- *Bekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009. af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.*

Udover Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kan bl.a. følgende love og bekendtgørelser, regulativer og forskrifter være relevante for virksomheden med senere ændringer:

- *Lov nr. 1757 af 22. december 2006 lov om miljøbeskyttelseslov*
- *Lov nr. 933 af 24. september 2009 om naturbeskyttelse (Naturbeskyttelsesloven)*
- *Lov nr. 927 af 24. september 2009 om vandløb (Vandløbsloven)*
- *Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.*
- *Bek. nr. 48 af 13. januar 2010 om affald.*
- *Bek. nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer*
- *Bek. nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav.*
- *Bek. nr. 723 af 12. december 1997 om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft og spildevand.*
- *Bek. nr. 557 af 9. juni 2009 om undervisning og anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer m.v. for erhvervsmæssige brugere af plantebeskyttelsesmidler*
- *Bek. nr. 533 af 18. juni 2003 om bekæmpelsesmidler.*
- *Bek. nr. 724 af 1. juli 2008 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen)*
- *Bek. nr. 408 af 1. maj 2007 Bekendtgørelse om internationale naturbeskyttelsesområder.*
- *Haderslev Kommunes regulativ for erhvervsaffald*
- *Bek. nr. 1505 af 14. december 2006 af museumsloven (Museumsloven)*
- *Haderslev kommuneplan 2009*
- *Regionplan 2005-2016 - nu Landsplandirektiv, Sønderjyllands Amt, Teknisk forvaltning 2005. Regionsplanens retningslinjer i kapitel 6 som ophæves ved ikrafttrædelse af de statslige vandplaner.*

- *Bek. nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv., indfangning af og handel med vildt og pleje af tilskadekommet vildt.*
- *Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, faglig rapport nr 635 fra DMU Miljøministeriet 2007*

Det skal understreges, at reglerne kun er gældende, så længe de tilgrundliggende bestemmelser gælder. Der kan tilsvarende i fremtiden vedtages nye bestemmelser, der vil kunne medføre andre regler for virksomhedens aktiviteter.

poring

1

Kompressor

Dieselolie

2

3

Dagrenovation

6

5

4

Kølecontainer til døde dyr

10

11

13

12

7

Belysning

Foderrum og forrum

Ny vaskeplads

8

Fortank

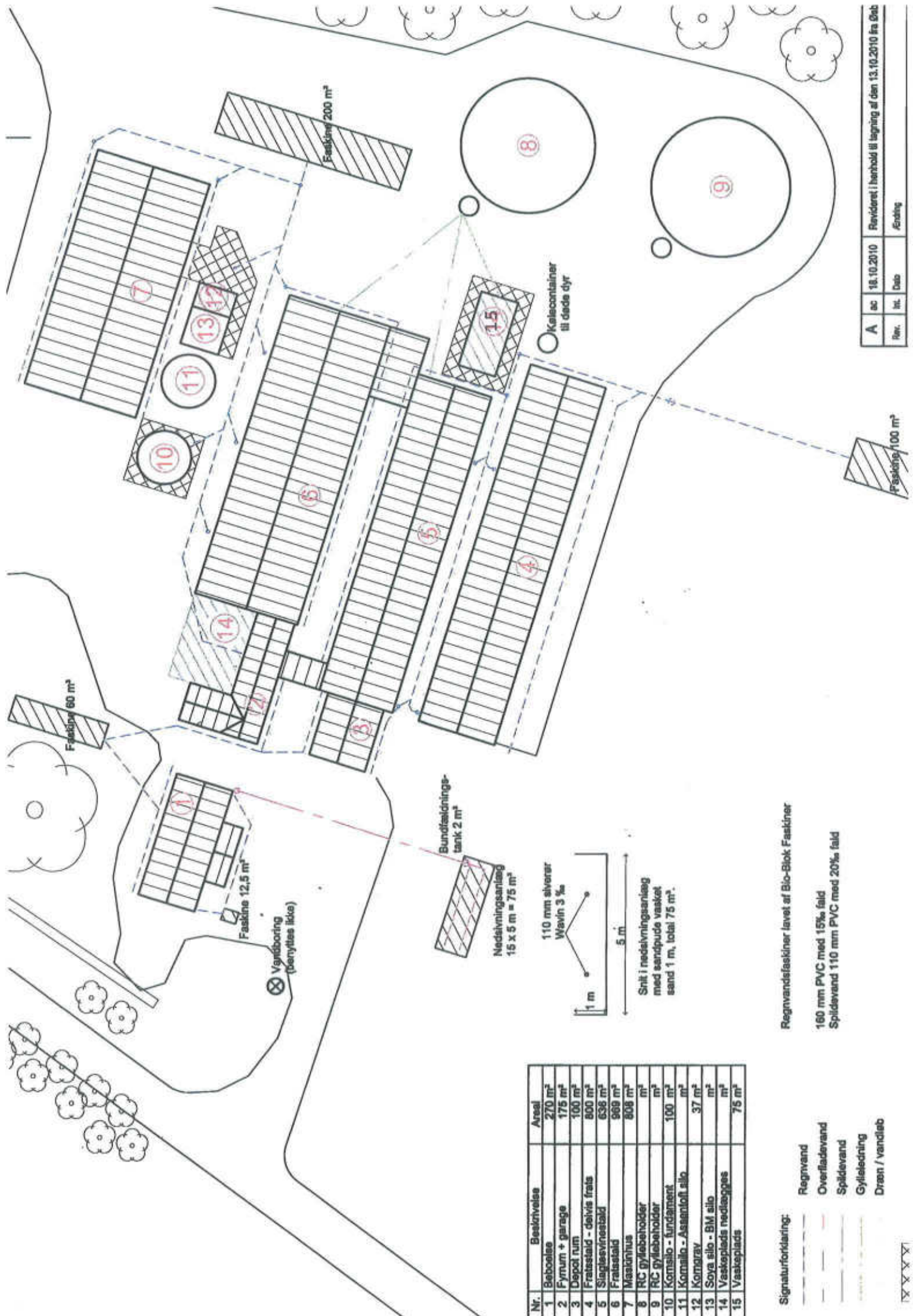
Fortank

S

Situationsplan.

Preben Bramming Spøtlundvej 40 6100 Haderslev

Bygningsnummer	Årstal for bygninger	Grundplan (m ²)	Bygningshøjde målt til tagryg* + hældning	Bygningsmaterialer og farver på bygningsfacader	Afskærmende beplaningsbredde og træartsvælg	Fremtidig anvendelse
1	1900	270 m ²	10m + 45°	Gul pudset mursten Brun eternittag	Ok	Stuehus
2	1943	175 m ²	6m + 45°	Hvidpudset mursten Rød tegl tag	Ok	Fyrrum + garage
3	1950	100 m ²	4m + 15°	Hvid pudset mursten Grå eternit	Ok	Depot rum
4	2002	800 m ²	5m + 20°	Elementer hvide plader Grå eternit.	Ok	Fratsstald Delvist frats
5	1974	636 m ²	4m + 15°	Hvid pudset leca Grå eternit	Ok	Slagtesvinestald
6	1978/2003	969 m ²	6,5m + 20°	Hvid pudset leca Grå eternit	Ok	Fratsstald
7	1998	808 m ²	8,5m + 20°	Grå + hvid metalplader Grå eternit	Ok	Maskinhus Foderlade
8	1996	-	1700 m ³	RC elementer	Ok	RC gyllebeholder
9	2002	-	2068 m ³		Ok	RC gyllebeholder
10	2005	-	14,5m 6500 t	Galvaniseret stål	Ok	Kornsilø Assentofdilo
11	2000	-	14,5m 4200 t	Galvaniseret stål	Ok	Kornsilø Assentofdilo

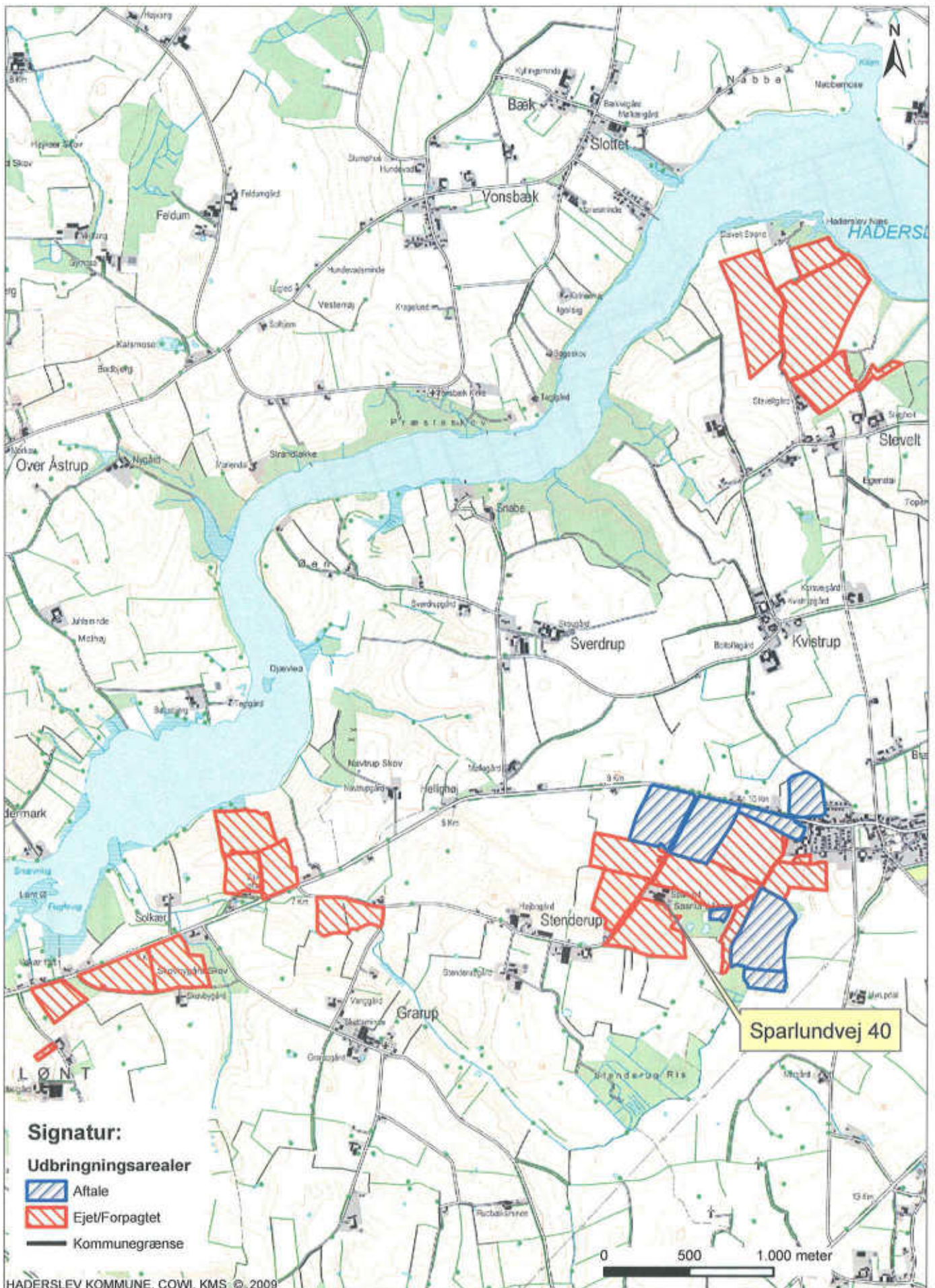
A	ac	18.10.2010	Revideret i henhold til lagning af den 13.10.2010 fra Gøbb
Rev.	Int.	Dato	Ændring

Nr.	Beskrivelse	Areal
1	Beboelse	270 m²
2	Fyrrum + garage	175 m²
3	Depot rum	100 m²
4	Frøstald - delvis frats	800 m²
5	Slagtevrinstald	638 m²
6	Frøstald	969 m²
7	Mastehus	808 m²
8	RC gyllebeholder	m³
9	RC gyllebeholder	m³
10	Komalo - fundament	100 m²
11	Komalo - Asenstoff silo	m²
12	Komarav	37 m²
13	Soya silo - BM silo	m²
14	Vækstplads nedlægges	m²
15	Vækstplads	75 m²

Regnvandsfaskiner lavet af Bio-Blok Fasikine
 160 mm PVC med 15% fald
 Spildevand 110 mm PVC med 20% fald

- Signaturforklaring:
- Regnvand
 - - - Overfladevand
 - Spildevand
 - Gylleledning
 - Dræn / vandløb

Oversigt over arealer - Haderslev Kommune

Sparlundvej 40

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til overblik. Kortet kan ikke anvendes ved skelsindgivelser. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Teknik og Miljø - Miljø og Natur

Sagsbehandler: Rambøll

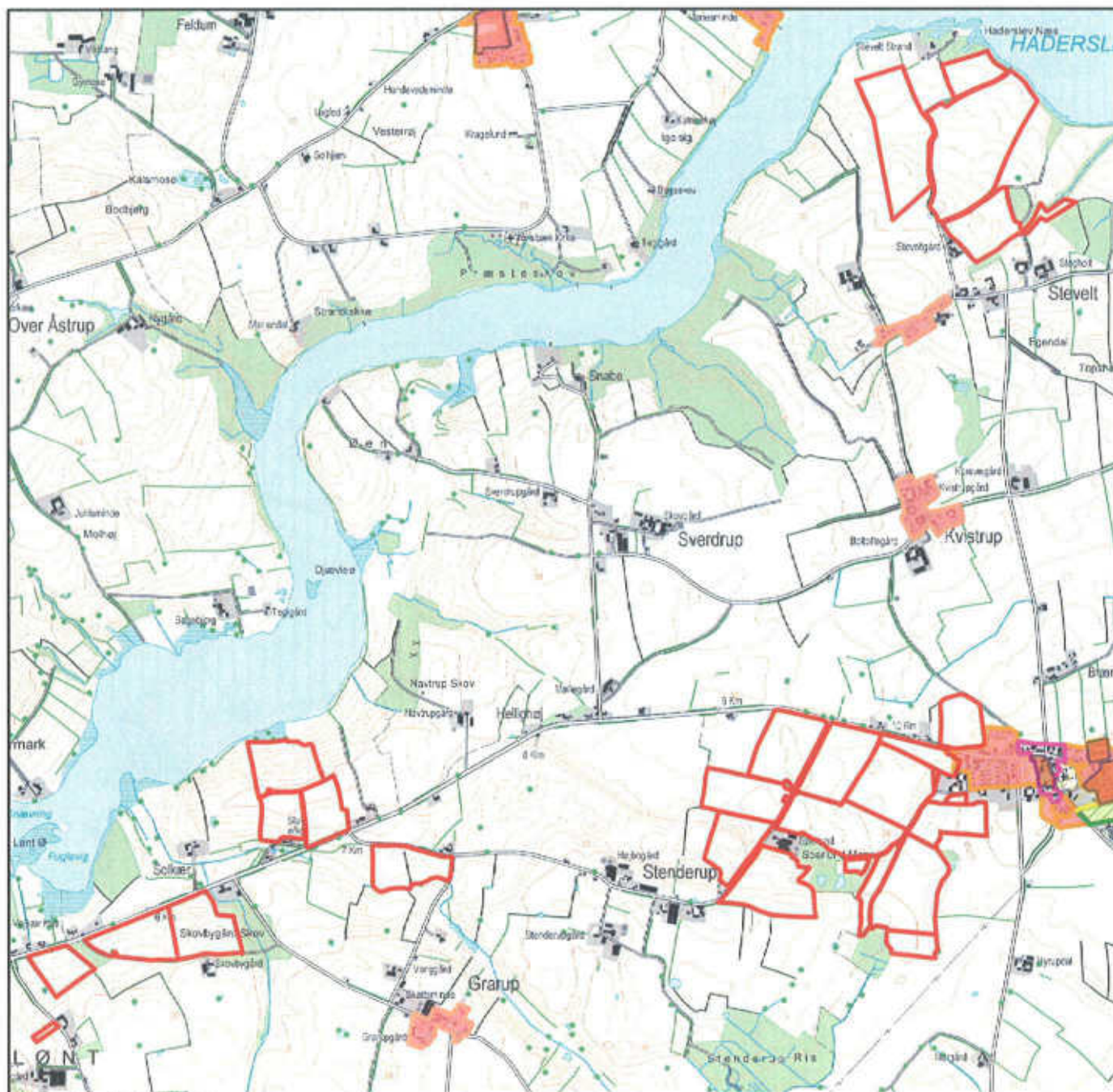
Journalnummer: 09/19056

Udskrevet den: 19-06-2010

Målestoksforhold: 1:30.000

Haderslev

Signaturforklaring

Udbringningsarealer	Lokalplaner	KP09 Kommuneplanrammer	KP09 Bosætning arealudlæg
Lokalplanforslag	Boligområde	Generel anvendelse	Boligområde
Boligområde	Blandet bolig og erhverv	Boligområde	Udvidelse af boligområde
Blandet bolig og erhverv	Erhvervsområde	Blandet bolig og erhverv	Udvidelse af boligområder i landzone
Erhvervsområde	Butiksområde	Erhvervsområde	Perspektivareal - boligområde
Butiksområde	Fritidsformål	Centerområde	Jordbrugsparcel
Fritidsformål	Sommerhusområde	Rekreativt område	
Sommerhusområde	Offentlige områder	Sommerhusområde	
Offentlige områder	Tekniske anlæg	Område til offentlige formål	
Tekniske anlæg	Landområde	Tekniske anlæg	
Landområde	Andet	Landområde	
Andet		Andet	

Planmæssige forhold

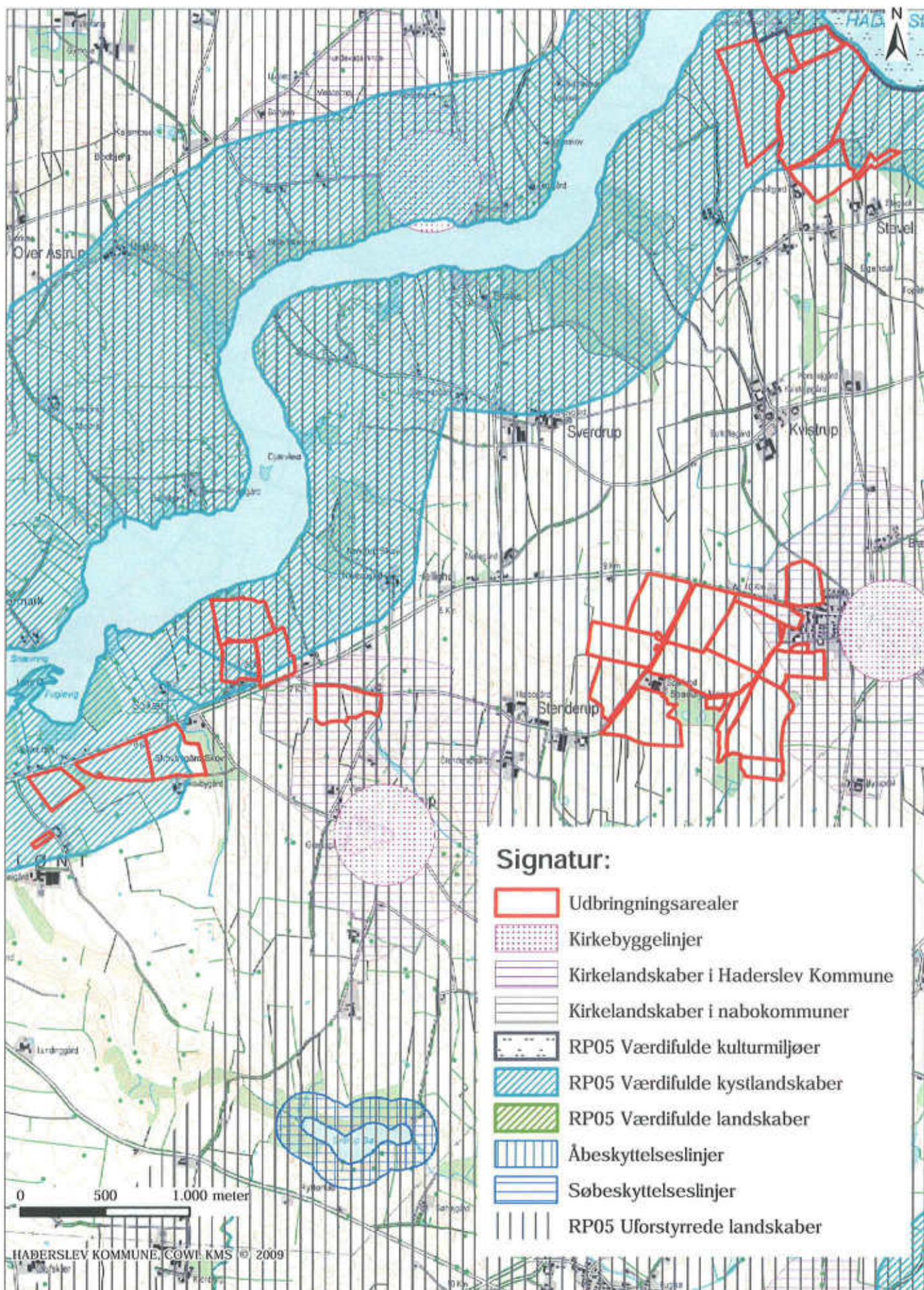
Spartlundvej 40

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til oversigtsbrug. Kortet kan ikke anvendes ved skelsstridigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsdato.

Teknik og Miljø - Miljø og Natur

Sagsbehandler: Rambøll
 Journalnummer: 09/19056
 Udskrevet den: 19-06-2010
 Målestoksforhold: 1:30.000

Landskabskort

Sparlundvej 40

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til overblik. Kortet kan ikke anvendes ved skelstidigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Teknik og Miljø - Miljø og Natur

Sagsbehandler: Rambøll

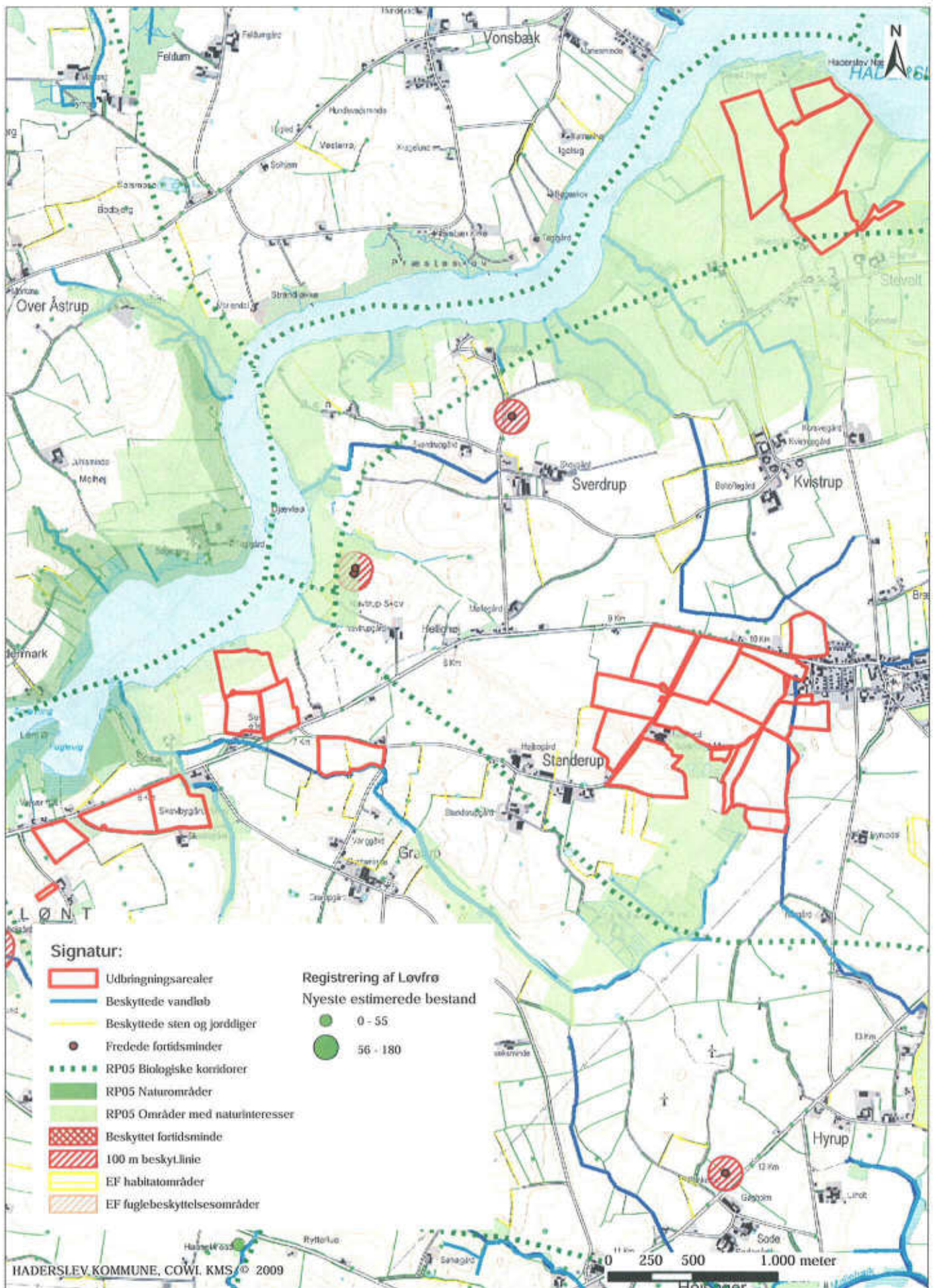
Journalnummer: 09/19056

Udskrevet den: 19-06-2010

Målestoksforhold: 1:30.000

Haderslev

Udpegede natur- og kulturområder

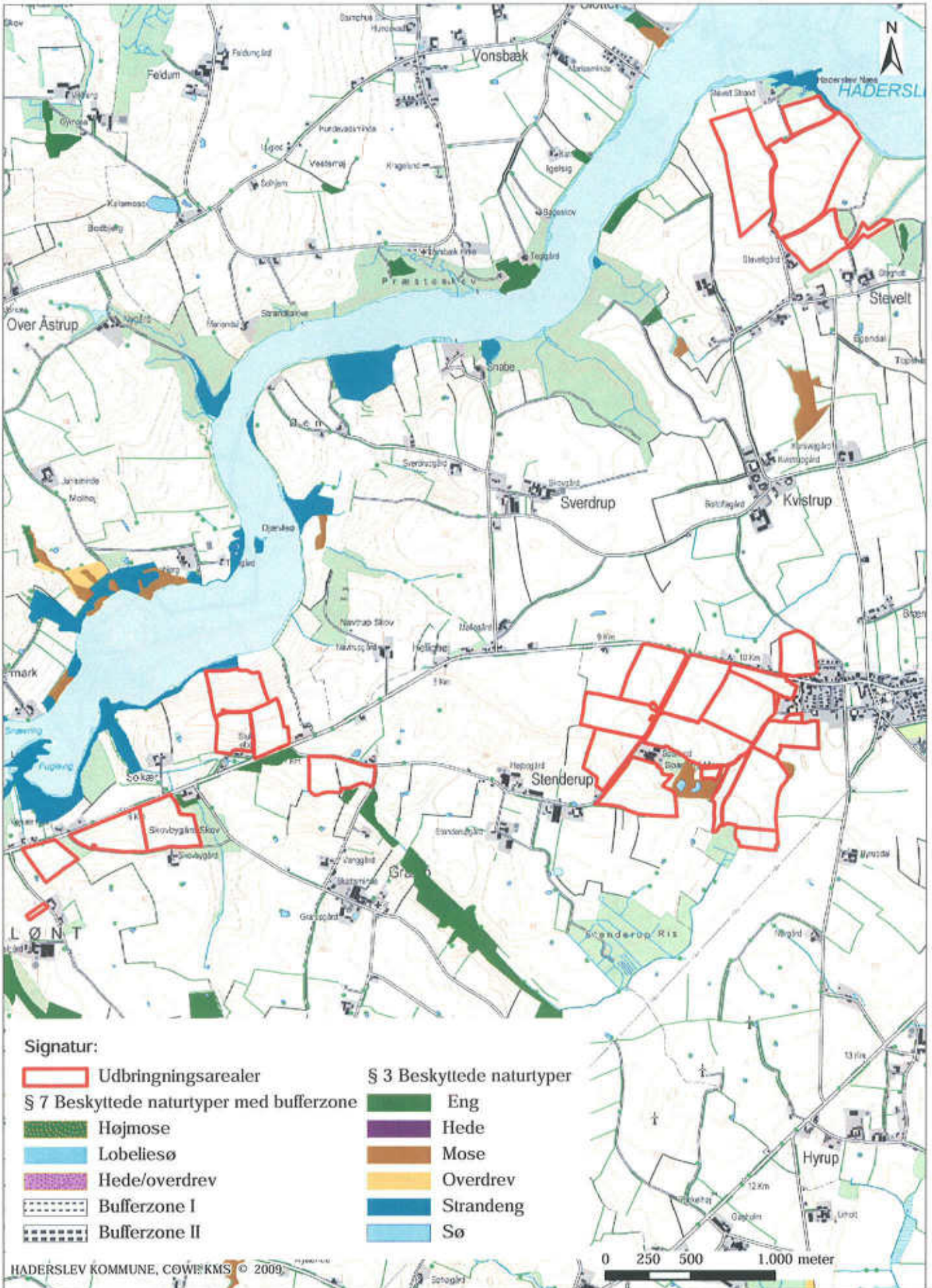
Sparlundvej 40

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug. Kortet kan ikke anvendes ved skelstridigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Teknik & Miljø - Miljø og Natur
Sagsbehandler: Rambøll
Journalnummer: 09/19056
Udskrevet den: 19-06-2010
Målestoksforhold: 1:30.000

Haderslev

Signatur:

- Udbringningsarealer
- § 7 Beskyttede naturtyper med bufferzone
- Højmose
- Lobeliesø
- Hede/overdrev
- Bufferzone I
- Bufferzone II

- § 3 Beskyttede naturtyper**
- Eng
 - Hede
 - Mose
 - Overdrev
 - Strandeng
 - Sø

0 250 500 1.000 meter

HADERSLEV KOMMUNE, COWI/KMS © 2009

§3 og 7 Beskyttede naturtyper

Sparlundvej 40

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug. Kortet kan ikke anvendes ved skelstridigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Teknik & Miljø - Miljø og Natur

Sagsbehandler: Rambøll

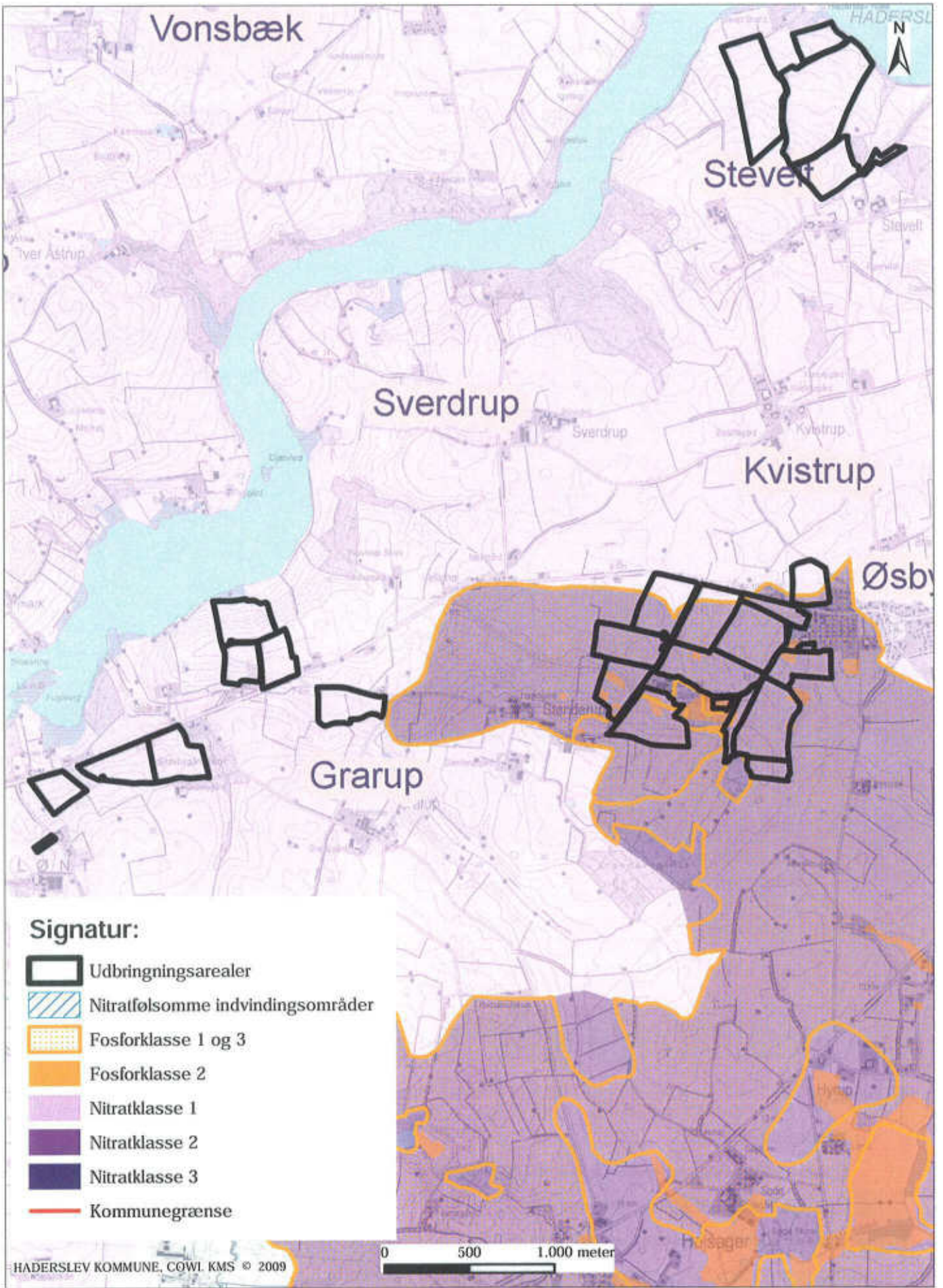
Journalnummer: 09/19056

Udskrevet den: 19-06-2010

Målestoksforhold: 1:30.000

Haderslev

HADERSLEV KOMMUNE, COWL KMS © 2009

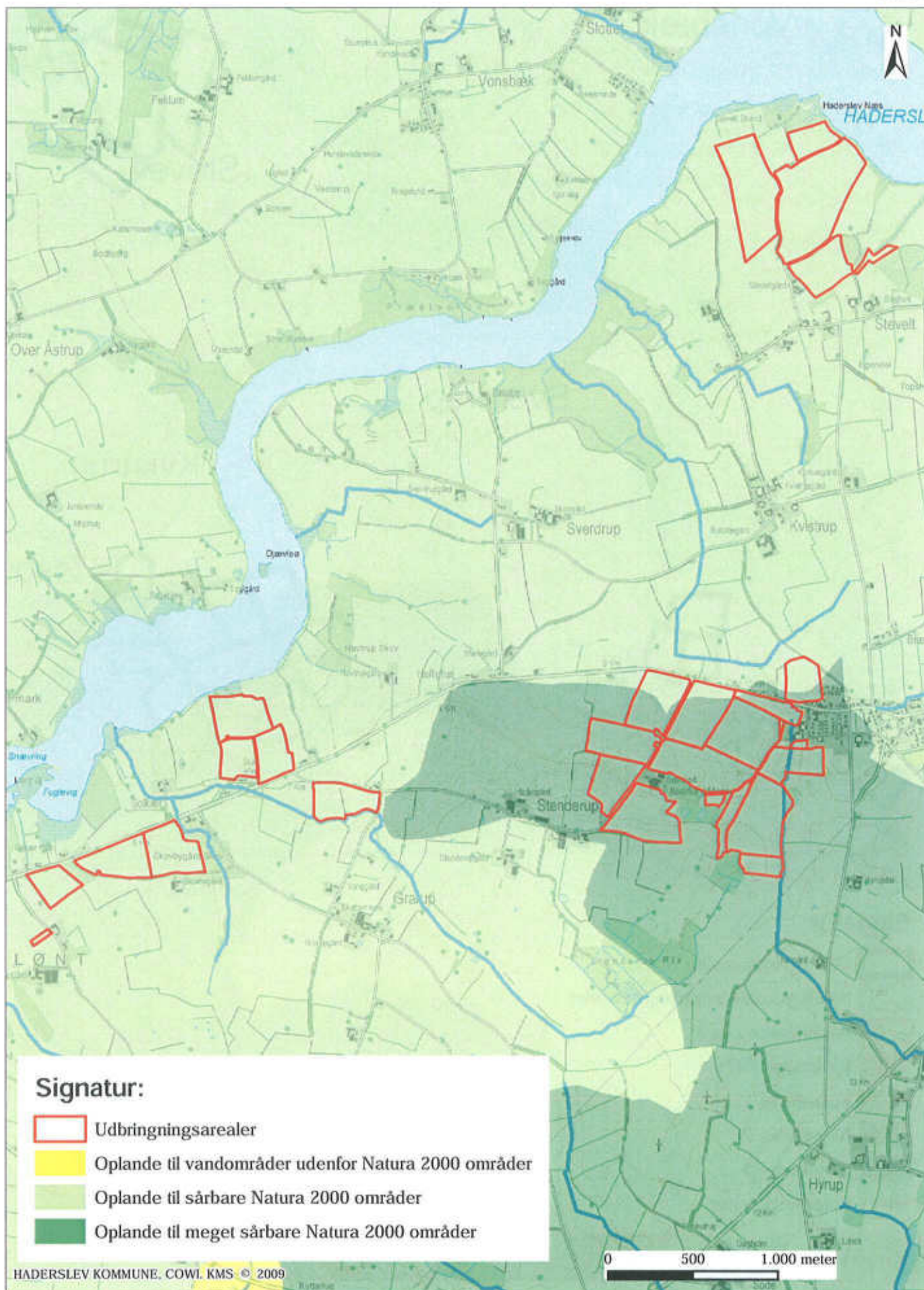
Næringsstoffølsomme områder

Sparlundvej 40

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til oversigtsbrug. Kortet kan ikke anvendes ved skelstridigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Teknik & Miljø - Miljø og Natur
 Sagsbehandler: Rambøll
 Journalnummer: 09/19056
 Udskrevet den: 19-06-2010
 Målestoksforhold: 1:30.000

Oplande til Natura 2000 vandområder

Sparlundvej 40

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til overblik. Kortet kan ikke anvendes ved skelstridigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Teknik & Miljø - Miljø og Natur

Sagsbehandler: Rambøll

Journalnummer: 09/19056

Udskrevet den: 19-06-2010

Målestoksforhold: 1:30.000

Haderslev

Antallet forekommende Bilag IV-arter

IV-arterne omfatter følgende arter: (i) pattedyr med arter af småflagermus, gnavere, yr og hvaler, (ii) krybdyr med arter af skildpadder og Markfirben, (iii) padder med arter af øpadder og springpadder, (iv) fisk med arten Snæbel, (v) insekter med arter af biller, nærfugle, og guldsmede, (vi) bløddyr med arten Tykskallet malermusling, samt (vii) øer omfattende arterne Enkelt månerude, Vandranke, Liden Najade, Fruesko, Mygblomst, Stenbræk og Krybende Sumpskærm.

Under følger en gennemgang af de Bilag IV-arter som kan have yngle- og rasteområde i Haderslev Kommune, eller som kan påvirkes af projekter heri, samt en overordnet vurdering af de projekter der påvirker disse arter.

Flagermus

Arternes udbredelse og levevis

Småflagermus (*Myotis nattereri*) er fundet i alle landsdele, men arten er ret sjælden. Den lever i huse og hule træer og er ofte knyttet til løvtræsbevoksninger, hvor den søger føde i hegner og skovkanter. Rasteområder er kældre, kassematter og kalkgruber.

Storflagermus (*Myotis daubentoni*) er almindelig og udbredt i næsten hele landet med undtagelse af den vestligste Jylland. Arten er hovedsageligt fundet i det nordlige og østlige Jylland, og omkring Limfjorden. Arten er dog registreret på 5 lokaliteter i Sønderjyllands Amt, men det vides ikke om den findes i området omkring ejendommen. Arten søger føde over søer og vandløb, og hviler og overvintrer i træer med hulheder, revner eller sprækker, kalkminer og under stenbroer.

Rugflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) er almindelig over hele landet med undtagelse af Bornholm, det vestlige Jylland og nogle mindre øer. Arten er fundet på flere lokaliteter i Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov.

Øret flagermus (*Plecotus auritus*) er relativt almindelig over hele landet med undtagelse af den vestligste Jylland, vestligste Fyn og Lolland, Langeland og nogle mindre øer. Der er dog få observationer i Sydjylland, men flagermusen er svær at finde, så den kan være overset. Flagermusen holder oftest til i bygninger såsom lader og på kirkeloftet, og foretrækker åbne og lysende kulturlandskaber med gårde, haver, parker, alléer og små løvskove.

Sydflagermus (*Eptesicus serotinus*) er almindelig med undtagelse af Nordvestjylland og Østsjælland. Sydflagermus har en tæt bestand i Sønderjylland, og det er sandsynligt, at den findes i området. Flagermusen har udelukkende kvarter i bygninger året rundt og jager over skovbryn, åbninger mellem træer og andre steder med mange insekter.

Natflagermus (*Nyctalus noctul*) er relativt almindelig på øerne og i det østlige Jylland. Den er kun kendt fra enkeltobservationer på flere lokaliteter i det sydvestlige Jylland. Det er muligt, at der findes eksemplarer i området. Arten yngler og raster kun i gamle løvtræer. Den jager over åbent agerland, søer og over skov.

Musflagermus (*Vespertilio murinus*) findes på spredte lokaliteter rundt om i landet, og er kun observeret enkelte gange omkring Haderslev. Artens yngleområde er menneskelig bebyggelse, og den ses ofte jage i lyset af store gadelamper som tiltrækker insekter. Rasteområder er åbne bygninger.

flagermus (*Pipistrellus nathusii*) er observeret med spredte forekomster i det meste af landet, og herunder også i Haderslev Kommune. Dens yngleområder er huse og hule træer. Den er stærkt tilknyttet ældre løvtræer, hvor den jager i de åbne rum under kronerne. Rasteområder er formentlig de samme som yngleområderne.

treflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) findes især i løvskovsrige egne, og er derfor særlig udbredt i Østjylland og Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov. Den er registreret flere gange i udkanten af Haderslev Kommune.

Udfordringer af yngle- og rasteområder for flagermus.

Projekter som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

Birkemus (*Sicista betulina*)

Udbredelse og levevis.

Den er registreret mellem Spangsbjerg og Revsø skov samt ved Hammelev og Østerskov. Birkemusens sommeropholdssteder er naturområder med et tæt urtelag og i umiddelbar nærhed til våd natur. Vinteropholdssteder er tørre naturområder som diger, trævsskrænter og højtliggende hede- og plantageområder, dvs. områder som er karakteriseret ved at være relativt uforstyrrede. Birkemusens yngling må således forventes at kunne finde sted på lokaliteter, hvor ovennævnte naturtyper grænser op til hinanden, og hvor der er en høj forekomst af føde i form af insekter.

Udfordringer af birkemusens yngle- og rasteområder

Birkemusens udbredelsesområde vil projekter som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer kunne påvirke artens levevilkår. Ligeledes vil projekter som påvirker sten- og jordbund ligeledes kunne påvirke artens yngle- og rasteområder.

Markfirben (*Lacerta agilis*)

Udbredelse og levevis

Markfirben findes udbredt i stort set hele landet. Markfirben yngler på en række forskellige typer af levesteder, som er kendetegnet ved, at de indeholder solvendte skrånninger med veldrænende, jordtyper og sparsom bevoksning, typisk lave urter eller et løst dække af græsser. Rasteområderne om vinteren skal være veldrænede og solvendte skrånninger. Markfirben er bl.a. sten- og jorddiger samt levende hegn som spredningskorridorer.

Udfordringer af markfirbens yngle- og rasteområder

Projekter som påvirker jord- og stendiger samt levende hegn kan påvirke artens levesteder. Ligeledes vil projekter der indebærer ændret arealanvendelse af egne yngle- og rasteområder kunne påvirke arten.

Sladderler

Udbredelse og levevis

Sladderler (*Rana arvalis*) er udbredt i hele landet undtagen Bornholm, men er muligvis i tilbagegang i Sønderjylland. Dens foretrukne yngleområder er vandhuller, som indgår i løvskovsafhængende naturområder, men arten er i stand til at yngle i næsten alle former for vandhuller. Rasteområder er oftest på landjorden, og arten er afhængig af gode terrestriske, fugtige levesteder nær ynglestedet.

Sladderler (*Pelobates fuscus*) forekommer i hele landet undtagen Fyn og Bornholm. Arten er truet af tilbagegang. Dens foretrukne yngleområder er lysåbne vegetationsrige vandhuller og søer. Rasteområder er ofte bar jord eller sand, samt områder med lav vegetation, hvor

i har mulighed for at grave sig ned. Artens mobilitet er ringe, og den er derfor afhængig af tilfungerende netværk af vandhuller.

Ø (Hyla arborea) er udbredt i den sydøstlige del af landet samt i området omkring Århus øje. Arten er kortlagt i den "gamle" Haderslev Kommune og fundet på en lang række lokaliteter. Løvfør yngler i lavvandede lysåbne vandhuller, hvoriblandt tidvise våde lavninger og græssede arealer er de mest optimale. Artens rasteområder er skovbryn, levende hegn og krat, hvor den opholder sig på mindre træer og buske.

Studsø (Bufo Calamita) findes spredt langs kysten i Danmark, samt på en række lokale lokaliteter. Arten foretrækker at yngle i temporære, lysåbne, vandansamlinger som er uden vegetation. Rasteområder er åbne arealer med ingen eller meget lav vegetation, dvs. afgræssede enge og strandenge, men også dyrkede marker. Yngle- og rasteområder vil ligge inden for samme område men kan, hvor der er egnede vandringsruter, ligge adskilt.

Vandsalamander (Triturus cristatus) er udbredt i det meste af Danmark. Den yngler i lysåbne vegetationsrige lavvandede vandhuller af varierende størrelse, men med rent vand. Vandhuller af dårligere kvalitet kan fungere som levesteder og rasteområder. Levesteder og rasteområder på land er oftest nær vandhullet og ofte knyttet til skov. Stor vandsalamander har større krav til vandkvaliteten end f.eks. løvfør gør.

Planlægning af paddernes yngle- og rasteområder

Projekter som har udbringningsarealer op til vand- og vådområder kan der ske en planlægning af yngle- og rasteområder for bilag IV-padder. Lysåbne vandhuller er potentielle rasteområder for alle de nævnte padder mens mere tilgroede vandhuller ofte kan fungere som yngleområder.

Marsvin (Phocoena phocoena)

Levested og levevis

Marsvin forekommer i alle danske farvande og har levested i Vadehavet og Lillebælt. Der kendes ingen specifikke yngle- og rasteområder for marsvin.

Planlægning af marsvins yngle- og rasteområder

Der er kun ringe viden om, hvilke menneskeskabte forhold der påvirker marsvinet. Alle større ændringer og indgreb som påvirker havområder er potentielt skadelige for marsvins levevis.

Snæbel (Coregonus oxyrhyncus)

Levested og levevis

Marsvin lever i vadehavsområdet og de tilstødende vandløb. Snæbel yngler i de nederste og dybeste dele af større vandløb. Gelså er op til Hjartbro udpeget som potentielt gydeområde for snæbel. Snæblens ynglesucces er afhængig af god vandkvalitet, grusbund og vintergrønne planter. Yngelen tåler ikke saltvand før de er nået en vis størrelse, og er derfor afhængig af indre søer og vinteroversvømmede områder som er indskudt i vandsystemet. Efter ynglingen trækker snæblen ned i de nedre dele af vandløbene og Vadehavet.

Planlægning af snæblens yngle- og rasteområder

Projekter som forringer vandkvaliteten i vandløb med forekomst af snæbel kan påvirke artens ynglesucces. Ligeledes vil projekter hvor der er særlig risiko for erosion til vandløb kunne påvirke artens levevis.

Natura 2000 område "Lillebælt" (N112)

Natura 2000 området "Lillebælt" består af habitatområde "Lillebælt" (H96), fuglebeskyttelsesområde "Lillebælt" (F47) og Ramsarområde "Lillebælt" (R15). Habitat- og fuglebeskyttelsesområdet er udpeget for at beskytte en række naturtyper og arter, som udgør områdernes udpegningsgrundlag. Ramsarområder er vådområder med så mange vandfugle, at de har international betydning og skal beskyttes. De er derfor udpeget som Ramsarområder af det enkelte land.

Områdebeskrivelse

Natura 2000 området omfatter Lillebælt fra Jylland til Fyn og fra Gamborg Fjord i nord til Halk Nor i syd. Ca. 280 km² består af hav og 70 km² er land. Havområdets jyske opland udgør ca. 46.000 ha. Lillebælt er et særpræget havområde med lave og dybe områder, som mod nord indsnævres til en flodlignende rende med op til 80 meters dybde. Stærk strøm udsætter kysterne for erosion og materialet aflejres andre steder som krumodder og strandvolde.

Der er 3 større beboede øer og 7 holme. Karakteristisk for området er de mange store og små kystlaguner, der er værdifulde levesteder for bundfauna- og flora, samt betydningsfulde overvintrings- og yngleområder for fugle.

Langs kysten og på øerne er der værdifulde strandenge og overdrev, der er levesteder for sjældne fugle- og plantearter.

Vigtigste naturværdier

Hele havområdet udgøres af habitattyperne lavvandede bugter, sandbanker, rev, kystlaguner og mudder- og sandflader. Der er flere større krumoddekomplekser, der nu er sammenvoksede og dækkede af strandeng med naturlige tidevandsrender og ofte med kystlaguner bagved. De vigtigste er Halk Nor, Bankel Sø, Hejlsminde Nor, på Årø, på Bågå, Flægen og Emtekær Nor, der er væsentlige levesteder for flere sjældne fugle- og plantearter. I kystområderne er der også mange vigtige forekomster af kalkoverdrev, sure overdrev og rigkær.

Lillebælt er udpeget som levested for 10 arter af ynglefugle. Området er især vigtigt for arterne havørn, rørhøg, fjordterne, havterne og dværgterne. Fem arter af trækkende vandfugle er udpegningsgrundlag. Vigtigst er dykænderne ederfugl, bjergand, hvinand og toppet skallesluger, som dog alle er gået tilbage de senere år.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning: Den samlede kvælstofbelastning fra det sønderjyske opland og atmosfæren til Lillebælt og fjordene heri var i 2004 på ca. 5335 ton N. Heraf udgjorde landbrugets belastning ca. 2047 ton N. Den generelle eutrofiering med luftbårne kvælstofforbindelser påvirker i nogen grad strandengene. Større effekt har eutrofieringen på overdrevene og rigkærene, hvor tålegrænsen er overskredet. For rigkærene vurderes tilledning af drænvand fra de intensivt dyrkede arealer også at være en trussel. Kystlagunerne vurderes alle at være påvirkede af næringssalte med kraftig algevækst til følge. I modsætning til de nordlige og sydlige dele af Lillebælt rammes Natura 2000 området kun i mindre omfang af iltsvind på grund af mere effektiv opblanding af vandsøjlen.

Tilgroning: Mange steder opgives afgræsning af strandenge og overdrev med tilgroning til følge. Både langs den jyske og den fynske kyst er der massive tilgroningsproblemer i hovedparten af områdets strandenge og rigkær med en vegetation, der i større arealer er højere end 50 cm.

Unaturlige vandstandsforhold: Hydrologien i dele af habitat-områdets landområder er relativt upåvirket mens andre er stærkt påvirket. Mange af strandengene og rigkærene samt den nedbrudte højmosé på Brandsø er præget af grøftning eller udpumpning af vand i en sådan grad at der opstår sommerudtørring eller større skader.

Andre trusler: Strandengene invaderes generelt af Rynket Rose, der breder sig langs strandene og på strandengene. Løse hunde er et alvorligt problem flere steder, da fuglene forstyrres

meget - især i yngletiden. På Årø Kalv og på småøerne, Linderum m.fl. går småbådsejlere i land i yngletiden på trods af adgangsforbud. Småbåde og surfere sejler på vandfladen ved Årø Kalv også i yngletiden. De alsidige aktiviteter på skydeterrænet ved Halk Nor medfører forstyrrelser, som må antages at påvirke ynglefuglene. Ræv ankom til Årø under isvinteren 1994/95, og forhindrer nu især Ederfugl i at yngle. På Bågø og ved Emtækær Nor er der registreret forstyrrelser af ynglefugle, som bl.a. søges løst gennem henstillingskiltning.

Igangværende pleje og genopretning

Området er omfattet af EU-LIFE projekt vedr. kystlaguner "Rehabilitation of the Baltic Coastal Lagoon Habitat Complex 2005". I det sønderjyske lillebæltsområde dækker projektet kystlaguner i Fuglsøområdet ved Hejsager. Området grænser op til Halk Nor. Projektet skal forbedre kystlagune-komplekserne, herunder forholdene for vadefugle og padder. Omkring Hejsager Strand er sommerhusejere på eget initiativ begyndt at bekæmpe Rynket Rose. I Føns Vang og ved Wedellsborg Hoved er der foretaget naturgenopretning efter vandmiljøplan II, som har betydet stor fremgang for ynglende og rastende vandfugle.

Udpegningsgrundlag for områderne

Habitatområde "Lillebælt" (H96):

Nr.	Art/Naturtype
1014	Skæv vindelsnegl (<i>Vertigo angustior</i>)
1016	Sump vindelsnegl (<i>Vertigo moulinsiana</i>)
1351	Marsvin (<i>Phocoena phocoena</i>)
1110	Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
1140	Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
1150	* Kystlaguner og strandsøer
1160	Større lavvandede bugter og vige
1170	Rev
1210	Enårig vegetation på stenede strandvolde
1220	Flerårig vegetation på stenede strande
1230	Klinter eller klipper ved kysten
1310	Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
1330	Strandenge
2110	Forstrand og begyndende klitdannelser
2120	Hvide klitter og vandremiler
2130	* Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter
6210	Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
6230	* Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
6430	Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
7120	Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
7220	* Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
7230	Rigkær
9110	Bøgeskove på morbund uden kristtorn
9130	Bøgeskove på muldbund
9160	Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
91D0	* Skovbevoksede tørvemoser
91E0	* Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

*prioriteret naturtype

Fuglebeskyttelsesområde "Lillebælt" (F47)

Arter på bilag 1, jf. artikel 4, stk.1	Arter, jf. artikel 4, stk. 2	Ynglende i.h.t. DMU's database	Trækkende i.h.t. DMU's database	Kriterier
Sangsvane			T	F2, F4
Havørn		Y		F1
Rørhøg		Y		F1
Plettet rørvagtel		Y		F1
Engsnarre		Y		F1
Klyde		Y		F1
Brushane		Y		F3
Mosehornugle		Y		F3
Fjordterne		Y		F3
Havterne		Y		F1
Dværgterne		Y		F3
	Bjergand		T	F4
	Ederfugl		T	F4
	Hvinand		T	F4,F7
	Toppet skallesluger		T	F4

Y: Ynglende art.

T: Trækfugle, der opholder sig i området i internationalt betydende antal.

Tn: Trækfugle, der opholder sig i området i nationalt betydende antal.

F1: arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets p.t. gældende Bilag I og yngler regelmæssigt i området i væsentligt antal, dvs. med 1 % eller mere af den nationale bestand.

F2: arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets p.t. gældende Bilag I og har i en del af artens livscyklus en væsentlig forekomst i området, dvs. for talrige arter (T) skal arten være regelmæssigt tilbagevendende og forekomme i internationalt betydende antal, og for mere fåtallige arter (Tn), hvor områder i Danmark er væsentlige for at bevare arten i dens geografiske sø- og landområde, skal arten forekomme med 1 % eller mere af den nationale bestand.

F3: arten har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til den samlede opretholdelse af bestande af spredt forekommende arter som f.eks. Natravn og Rødrygget Tornskade.

F4: arten er regelmæssigt tilbagevendende og forekommer i internationalt betydende antal, dvs. at den i området forekommer med 1 % eller mere af den samlede bestand inden for trækvejen af fuglearten.

F5: arten er regelmæssigt tilbagevendende og har en væsentlig forekomst i områder med internationalt betydende antal vandfugle, dvs. at der i området regelmæssigt forekommer mindst 20.000 vandfugle af forskellige arter, dog undtaget måger.

F6: arten har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til at opretholde artens udbredelsesområde i Danmark.

F7: arten har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til artens overlevelse i kritiske perioder af dens livscyklus, f.eks. i isvintre, i fældningstiden, på trækket mod ynglestederne og lignende.

Bevaringsstatus og trusselvurdering for naturtyper og arter på udpegningsgrundlagene

Naturtype/art	National/lokal bevaringsstatus	trusselvurdering
1110 - Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand	Den nationale bevaringsstatus er indberettet til EU som ugunstig. Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	Næringsstoffer og miljøfarlige stoffer.
1140 - Mudder- og sandflader blottet ved ebbe	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	Næringsstoffer og miljøfarlige stoffer
1150 - *Kystlaguner og strandsøer	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	Næringsstoffer og miljøfarlige stoffer.
1160 - Større lavvandede bugter og vige	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	Næringsstoffer og miljøfarlige stoffer.
1170 - Rev	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	Næringsstoffer og miljøfarlige stoffer. Fiskeri med bundslæbende redskaber og skibsfart
1210 - Enårig vegetation på stenede strandvolde	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet. Bevaringsstatus i området er ukendt	Tilgroning
1220 - Flerårig vegetation på stenede strande	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet. Bevaringsstatus i området er ukendt	Tilgroning med invasive arter
1230 - Klinter eller klipper ved kysten	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet. Bevaringsstatus i området er ukendt	-
1310 - Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet. Bevaringsstatus i området er ukendt	-
1330 - Strandenge	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	tilførsel af næringsstoffer, tilgroning, uhensigtsmæssig hydrologi og invasive arter.
2110 - Forstrand og begyndende klitdannelse	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. Bevaringsstatus i området er ukendt	(eutrofiering)
2120 - Hvide klitter og vandremiler	Status i Danmark er ikke vurderet. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet. Tilgroning og invasive arter.
2130 - * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet. Tilgroning og invasive arter.
3140 - Kalkrige søer og vandhuller med kransålgler	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	for højt næringsstofniveau, tilførsel af næringsstoffer fra landbrug, spredt bebyggelse og andeopdræt, samt N-deposition.

3150 - Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	for højt næringsstofniveau, tilførsel af næringsstoffer fra landbrug, spredt bebyggelse og andeopdræt, samt N-deposition.
3260 - Vandløb med vandplanter	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	grødeskæring, bundoprensning, regulering med uhensigtsmæssig hydrologi, belastning med næringsstoffer
6210 - Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (*vigtige orkidélokalteter)	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på størstedelen af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende arealer, tilgroning, invasive arter og arealreduktion
6230 - *Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på størstedelen af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende arealer, tilgroning, invasive arter og arealreduktion
6410 - Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på størstedelen af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende arealer, tilgroning, invasive arter og arealreduktion
6430 - Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	Oplægning af materiale fra vandløbsvedligeholdelse, påvirkning af næringsstoffer og sprøjtemidler fra tilstødende arealer, samt uhensigtsmæssig hydrologi og stedvis store bevoksninger af invasive arter
7110 - *Aktive højmoser	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig.	Små delområder, sårbarhed overfor vandstandssænkninger og -svingninger
7120 - Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse	Den nationale bevaringsstatus er ukendt. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger højeste ende af tålegrænseintervallet.
7220 - * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste tålegrænse på hovedparten af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende landbrugsarealer, tilgroning, arealreduktion og uhensigtsmæssige vandstandsforhold.
7230 - Riggær	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste tålegrænse på hovedparten af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende landbrugsarealer, tilgroning, arealreduktion og uhensigtsmæssige vandstandsforhold
9110 - Bøgeskove på morbund uden kristtorn	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på alle arealer, og den høje ende af tålegrænseintervallet er endog

		overskredet på alle de jyske og dele af de fynske forekomster
9130 - Bøgeskove på muldbund	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som gunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på alle arealer, og den høje ende af tålegrænseintervallet er endog overskredet på alle de jyske og dele af de fynske forekomster
9160 - Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som gunstig. I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på alle arealer, og den høje ende af tålegrænseintervallet er endog overskredet på alle de jyske og dele af de fynske forekomster
91D0 - *skovbevoksede tørvemoser	Bevaringsstatus i Danmark vurderes til at være ukendt (atlantiske del)/ugunstig (kontinentale del). I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på alle arealer, og den høje ende af tålegrænseintervallet er endog overskredet på alle de jyske og dele af de fynske forekomster
91E0 Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som gunstig. Bevaringsstatus i området vurderes som ugunstig	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på alle arealer, og den høje ende af tålegrænseintervallet er endog overskredet på alle de jyske og dele af de fynske forekomster
Skæv vindelsnegl	Den nationale bevaringsstatus for skæv vindelsnegl er indberettet som ukendt. Bevaringsstatus i området er ukendt	-
Sump vindelsnegl	I 2007 blev bevaringsstatus for sump vindelsnegl vurderet som gunstig. Bevaringsstatus i området er ukendt	-
Marsvin	Den nationale bevaringsstatus for marsvin er indberettet som ugunstig. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	Markant nedgang i bestanden bl.a. som følge af forringet fødegrundlag, forstyrrelser, risiko for påvirkning med miljøfarlige stoffer, bifangster af marsvin i fiskenet
Sangsvane	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	reduceret fødegrundlag, forstyrrelser, tilgroning af strandenge
Havørn	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig. Bevaringsstatus i området er ukendt	
Rørhøg	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig. Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for Rørhøg, som vurderes at have stabile bestande i området	
Plettet rørvagtel	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig. I 2005 lå antallet af plettet rørvagtel under den foreslåede tærskel værdi for gunstig bevaringsstatus. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	afvanding af enge og moser, forstyrrelser samt rørhøst.
Engsnarre	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig. Bevaringsstatus i området er ukendt	

Klyde	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig. Ved NOVANA-overvågning i 2007 lå bestanden over det foreslåede faglige niveau for gunstig bevaringsstatus. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	tilgroning af ynglesteder, forstyrrelser og prædation.
Brushane	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig. Antallet af ynglepar har i 2007 ligget under det foreslåede faglige kriterium for gunstig bevaringsstatus for arten. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	tilgroning af ynglesteder, forstyrrelser og prædation.
Mosehornugle	Den nationale bevaringsstatus for arten som ynglefugl er i 2003 vurderet som ugunstig. I NOVANA-overvågningen 2007 blev der ikke registreret ynglende mosehornugle i Danmark. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	tilgroning af ynglesteder, forstyrrelser og prædation.
Fjordterne	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig. Ved NOVANA-overvågning i 2006 lå bestanden langt lavere end det foreslåede faglige kriterium for bestandsstørrelse for gunstig bevaringsstatus. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	forstyrrelser, prædation og reduceret fødegrundlag.
Havterne	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig idet arten vurderes stabil eller i fremgang. Ved NOVANA overvågning i 2006 lå bestanden langt lavere end det foreslåede faglige kriterium for bestandsstørrelse for gunstig bevaringsstatus. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	forstyrrelser, prædation og reduceret fødegrundlag
Dværgterne	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig idet arten samlet set er i tilbagegang. Ved overvågning i 2006 lå bestanden ganske langt under det foreslåede faglige kriterium for bestandsstørrelse for gunstig bevaringsstatus. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	forstyrrelser, prædation og reduceret fødegrundlag
Bjergand	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	reduceret fødegrundlag, forstyrrelser
Ederfugl	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig. Ved overvågning i 2006 lå bestanden langt lavere end det foreslåede faglige kriterium for bestandsstørrelse for gunstig bevaringsstatus. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	reduceret fødegrundlag, forstyrrelser
Hvinand	Den nationale bevaringsstatus er	reduceret fødegrundlag,

	foreløbigt vurderet som gunstig I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	forstyrrelser
Toppet skallesluger	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig. I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	reduceret fødegrundlag, forstyrrelser

KILDER

Basisanalysen for Lillebælt: Habitat- og fuglebeskyttelsesområder – Lillebælt.

Faglig rapport nr. 713. Arter 2007, NOVANA. Søgård, B. & Asferg, T. (red.). 2009. Danmarks miljøundersøgelser, Århus Universitet

Faglig rapport nr. 644. Arter 2006, NOVANA. Søgård, B., Pihl, S. og Wind, P. 2007.

Faglig rapport nr. 582. Arter 2004-2005, NOVANA. Søgård, B., Pihl, S. og Wind, P. 2007.

EIONET: <https://biodiversity.eionet.europa.eu/article17/habitatsreport>

Kriterier for gunstig bevaringsstatus. Naturtyper og arter omfattet af EF-habitatdirektivet & fugle omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet. Søgård, B. m.fl., 2003, 2. udgave. Faglig rapport fra DMU nr. 457.

Naturtilstand i habitatområderne. Habitatdirektivets lysåbne naturtyper. Faglig rapport nr. 735. Fredshavn, J.R. og Ejrnæs, R., 2009. Faglig rapport fra DMU nr. 735.

www.vandognatur.dk

Basisanalyse for vanddistrikt 50, del I. Karakterisering af vandområder og opgørelse af vandpåvirkninger. Teknisk rapport Sønderjyllands Amt. 2004

Basisanalyse for vanddistrikt 50, del II. Vurdering af vandforekomsters tilstand. Teknisk Rapport. Sønderjyllands Amt, 2006

Udarbejdet nov 2009 og opdateret marts 2010 i henhold til udkast til naturplaner.

Kapacitetserklæring

Til brug i forbindelse med miljøansøgning

For

Preben Bramming
Sparlundvej 40
6100 Haderslev
Tlf: 74584803

Af

Janni Nyvang Nielsen
Billundvej 3
6500 Vojens
Tlf: 73202600

Kapacitet for planlagt produktion

Gyllelagre	Kapacitet
1 Gyllebeholder fra 1996	1700
2 Gyllebeholder fra 2002	2068
3 Lejet beholder	1000
4 Gyllekanaler	300
5	
6	
7	
8	
9	
10	
Samlet gyllekapacitet i tons	5068

Lagre til fast gødning	Kapacitet
1	
2	
3	
4	
5	
Samlet kapacitet i tons	0

Evt. kommentarer:

Placering af dybstrøelse

Overfladevand fra befæstigede arealer

Den udførte beregning er foretaget ud fra de officielle normtal for produktion af gødning. I praksis kan det på visse lokaliteter, af hensyn til en optimal udnyttelse af næringsstofferne og evt. fremtidige behov, være formålstmæssigt med en kapacitet, der overstiger de lovmæssige krav. Kontakt evt. din planteavlskonsulent for konkret vurdering.

Planlagt produktion

	Dyrehold	Antal	Normproduktion ton/år	Lager	
				Dybstrøelse	Gylle
1	Smågrise (7,2-30kg)	7500	0,139		1042,5
2	Slagtesvin (30-105kg)	7200	0,51		3672
3					0
4					0
5					0
6					0
7					0
8					0
9					0
10					0
	Dyrehold til dybstrøelse				
1				0	
2				0	
3				0	
4				0	
5				0	
		Enheder	Normproduktion		
	Tilførsel af vand		ton/år		
1	Drikkevandspild smågrise	7500	0,015		112,5
2	Drikkevandspild slagtesvin	7200	0,075		540
3	Vaskevand stald	1	144		144
4	Vaskevand maskiner	1	15		15
5					0

Opbevaringskapacitet

		Dybstrøelse	Gylle
Samlet tilledning til lagre	ton/år	0	5526
Produktion pr. måned	ton	0	460,5
Opbevaringskapacitet	måneder	0	11,0

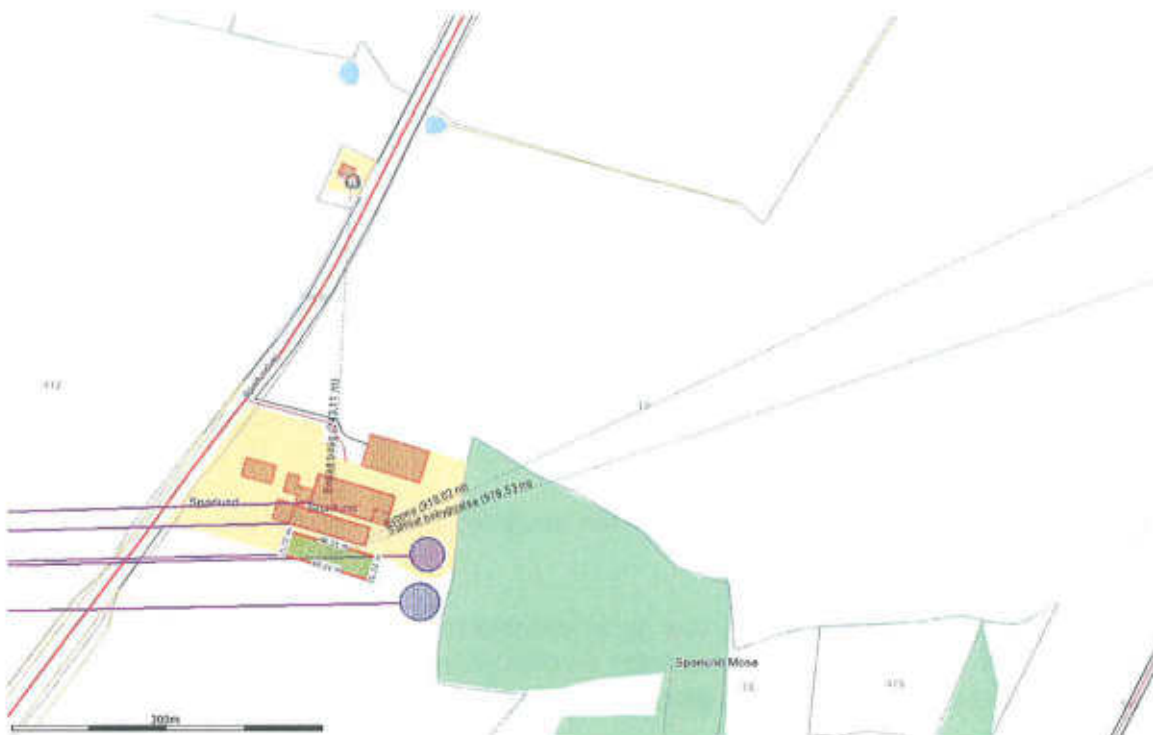
Lugtberegning

For ejendommen Sparlundvej 40, 6100 Haderslev er udpeget følgende områder hvortil geneafstande for lugt beregnes:

Nabobeboelse (Sparlundvej 43)

Samlet bebyggelse/rekreativt område/andet lokalplanlagt område (Øsby)

Byzone/Sommerhusområde (Øsby)

Lugtberegning

Lugtberegning fra husdyrgodkendelse.dk

Resultat af lugtberegning

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter), nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand (meter)	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ify	476,75 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet Bebyggelse	Ify	328,88 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny	150,76 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Miljøvurdering af lugtgenerne bliver beregnet efter to modeller. **FMK modellen**, som tidligere var den mest udbredte, og den **nye lugtvejledning**, som fremgår af vejledningens bilag 5. I et konkret tilfælde skal anvendes model, som giver den længste geneafstand. Det er angivet, hvilken model der på den baggrund er anvendt. Såfremt det er den nye model kan ansøgningssystemets miljøvurdering i forhold til lugtgenerne erstattes af en konkret OML- beregning.

Den **ukorrigerede geneafstand**, er den geneafstand, som kan beregnes på baggrund af lugtemissionen fra alle staldafsnit.

Den **korrigerede geneafstand**, er geneafstanden, hvor der er korrigeret for vindretning og kumulation i forhold til en situation, hvor den nye model anvendes. Den indeholder desuden en korrektion baseret på en bortscreening af staldafsnit, som er placeret længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Geneafstanden ved nudrift er den korrigerede geneafstand, som kan beregnes på baggrund af den husdyrproduktion, som er angivet under nudrift. Denne geneafstand anvendes i tilfælde, hvor den vægtede gennemsnitsafstand er mellem 50-100 % af geneafstanden. I disse tilfælde må der foretages ændringer, som giver uændrede eller reducerede lugtgener. Dette betyder i så fald, at geneafstanden ved ansøgt drift ikke må være længere end geneafstanden ved nudrift.

Den **vægtede gennemsnitsafstand** er en beskrivelse af den reelle afstand mellem staldafsnittene og omboende. Den vægtede gennemsnitsafstand beregnes kun for de staldafsnit, som ikke er bortscreenet ved at ligge længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Det er til sidst **konkluderet**, hvorvidt genekriterierne er overholdt. Det skal dog tilføjes, at såfremt staldafsnittene ligger spredt i forhold til omboende kan det være nødvendigt at foretage en ekstra beregning for de staldafsnit, som ligger nærmest omboende. Disse skal også isoleret set overholde genekriterierne.

Beredskabsplan

Preben Bramming
Sparlundvej 40
6100 Haderslev
74584803
20481803

Udarbejdet 3. juli 2009

Beredskabsplan for

Indholdsfortegnelse:

Telefonnumre.....	4
Brand- og evakuering	5
Overløb af gylle.....	6
Kemikalie- og oliespild.....	7
Stophaner og hovedafbrydere.....	8
Strømsvigt	9
Transport af bekæmpelsesmidler	10

Udarbejdet af ejer samt:

Janni N. Nielsen
Miljørådgiver

Billundvej 3
6500 Vojens
Tlf. 73202600

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm og den skal udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i mappe 2 eksemplarer:

- Forrum i stalden.
- Kontoret i stuehuset.

Kort Materiale:

Bagerst er der oversigts kort over ejendommen mm. med angivelse af:

Mark- og drikkevandsboringer/brønde.

Kemikalielager(f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring).

Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede).

Drænbrønde/regnvandsbrønde/afløb.

Udløbspunkter til vandløb/jord fra dræn.

Slukningsmateriel og åndedrætsværn.

Afbrydere strøm, vand, anlæg og diverse pumper mm.

Trykflaskeoplag af f.eks. Flaskegas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v.

Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

HUSK

Ved store uheld ring altid 112, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 112.

Efter f.eks. brand tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFON NUMRE

Nærmeste telefon står i fyrrum og har nr. 74584803.

Falck	kontaktes på	70102030
Brandvæsen	kontaktes på	112
Lægevagt	kontaktes på	70110707
Tandlægevagt	kontaktes på	65414551
Landboforening	kontaktes på	73202600
Dyrlæge	kontaktes på	73521210
Foderstof	kontaktes på	73261200
Elektriker	kontaktes på	74571600
Smeden	kontaktes på	74584590
VVS	kontaktes på	74584590
Ventilationsfirma	kontaktes på	86880499
Leverandør af EL	kontaktes på	70115080

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – OPLYS:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand.
- Er der tilskadekomne – hvor mange?
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget.

Kontakt ejeren Preben Bramming på tlf. 20481803

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på Bilag .

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe med kortmateriale

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Traktor.
- Minilæsser.

INSTRUKS VED OVERLØB AF GYLLE

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – RING 112 – OPLYS:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra!
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Kontakt ejeren Preben Bramming på tlf. 20481809

Forsøg opdæmning for at undgå at gylle løber til drænbrønd.

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængigt af mængden af gylle.

Er gyllen løbet til dræn, skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe

Hvis gyllen løber i vandløbet vil det påvirke dambrug. (Forefindes i nærheden af Hoptrup ca 14 km. syd vest for ejendommen – forventes dog ikke at kunne påvirke nærliggende dambrug.)

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Traktor
- Minilæsser
- Bigballe

INSTRUKS TIL KEMIKALIE- OG OLIESPILD

Ved større overløb af kemikalier og olie – RING 112 – OPLYS:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren Preben Bramming på tlf. 74584803

Kontaktmiljømyndighederne på tlf.74343434.

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønd placeret ved vaskeplads. Opdæmning kan evt. foretages men jord, halmballer ol. afhængig af mængde og art. Er f.eks. olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe.

Hvis kemikalier eller olie er løbet i vandløbet vil det påvirke dambrug.(Forefindes i nærheden af Hoptrup ca 14 km. syd vest for ejendommen – forventes dog ikke at kunne påvirke nærliggende dambrug.)

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Jord
- Sand
- Halm

Desuden findes der i kemikalierummet savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER OG HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. er noteret på kortet over ejendommen.

Vand:

- Hovedhanen sidder sydvest for stuehus (se bilag).
- Der er stophaner for hver afdeling.

Elektricitet:

- Hovedafbryder sidder i fyrrum(se bilag).

El-tavle på alle gangarealer – alle automatsikringer.

Der forefindes sikringer i fyrrum.

INSTRUKS VED STRØMSVIGT

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben.

Begræns træk gener og varmeudvikling (overbrusning)

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper og lign.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til Syd Energi 70 11 50 00 og forhør om varighed af udfaldet.

Eventuel iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre en ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

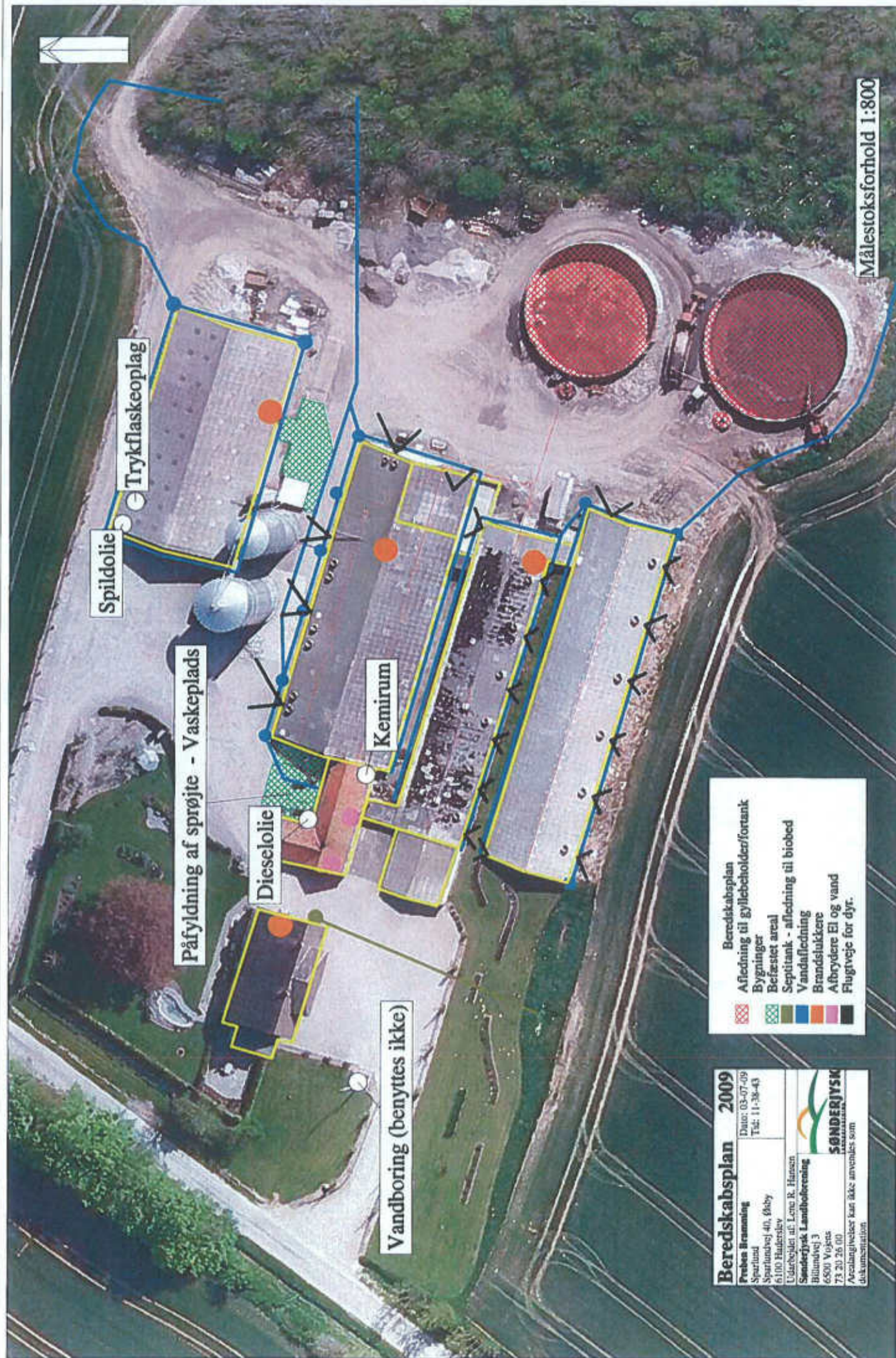
Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal altid opbevares forsvarligt under lås
Øvrige bekæmpelsesmidler skal altid opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende.

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit og med god belysning.
- Der skal forefindes et sugende materiale, f.eks. savsmuld, kattegrus og lign. til opsamling af evt. spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Målestoksforhold 1:800

Beredskabsplan

- Afledning til gylleholder/fortank
- Bygninger
- Befæstet areal
- Septiktank - afledning til biobed
- Vandafledning
- Brandslukkere
- Afbrudere EI og vand
- Flugtveje for dyr.

Beredskabsplan 2009

Preben Bramming Dato: 03-07-09
 Sparlund Tel: 11-38-43
 Sparlundvej 40, Øsby
 6100 Haderslev

Udarbejdet af: Lene R. Hansen
Sønderjysk Lantiboforening
 Blåmøvej 3
 6500 Vejens
 73 20 26 00

 SØNDERJYSK
 Lantiboforening

Arbejdsveber kan ikke anvendes som dokumentation

Påfyldning af sprøjte - Vaskeplads

Spildolie

1
Kompressor

2
Dieselolie

3
Kemirum

4
Dagrenovation

Vandboring (benyttes ikke)

5
Belysning

6
Foder + forrum

7
Kølecontainer til døde dyr

8

9

10

11

12

13